

ΤΗ ΙΔ΄ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

† Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΥΨΩΣΙΣ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΚΑΙ ΖΩΟΠΟΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ. Μνήμη τῆς Σ΄ Οικουμενικῆς συνόδου τῆς ἐν Τρούλλῳ (680).

* * * * *

ΤΥΠΙΚΟΝ

Ἐὰν τύχη ἡ παρούσα Ἑορτὴ ἐν Κυριακῇ, οὐδὲν τῶν Ἀναστασίμων ψάλλεται, οὔτε Εὐαγγέλιον λέγεται Ἑωθινόν, ἀλλὰ πάντα τοῦ Σταυροῦ.

* * * * *

ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΙΚΡΟΝ ΕΣΠΕΡΙΝΟΝ

Εἰς τό, Κύριε ἐκέκραξα, ἰστῶμεν Στίχους δ΄ καὶ ψάλλομεν Στιχηρὰ προσόμοια.

Ἦχος δ΄. Ὡς γενναῖον ἐν Μάρτυσιν.

Στίχ. Ἀπὸ φυλακῆς πρωΐας μέχρι νυκτός, ἀπὸ φυλακῆς πρωΐας ἐλπίσάτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸν Κύριον.

Ὑψουμένου σου Δέσποτα, ἐν Σταυρῷ συνανύψωσας, τῷ Ἀδὰμ τὴν ἐκπτωτον φύσιν ἄπασαν· διὸ ὑψοῦντες τὸν ἄχραντον, Σταυρόν σου φιλάνθρωπε, τὴν ἐξ ὕψους σου ἰσχύν, ἐξαιτοῦμεν κραυγάζοντες· Σῶσον Ὑψιστε, ὡς Θεὸς ἐλεήμων τοὺς τιμῶντας, τὴν σεπτὴν τε καὶ φωσφόρον, τοῦ σοῦ Σταυροῦ θείαν ὕψωσιν.

Στίχ. Ὅτι παρὰ τῷ Κυρίῳ τὸ ἔλεος, καὶ πολλὴ παρ' αὐτῷ λύτρωσις, καὶ αὐτὸς λυτρῶσεται τὸν Ἰσραὴλ ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ.

Ὑψουμένου σου Δέσποτα, ...

Στίχ. Αἰνεῖτε τὸν Κύριον, πάντα τὰ ἔθνη, ἐπαινέσατε αὐτόν, πάντες οἱ λαοί.

Ψαλμικῶς νυνὶ βλέπομεν, ὑποπόδιον Δέσποτα, ἔνθα πόδες ἔστησαν, σοῦ οἱ ἄχραντοι, σήμερον πόθῳ ὑψοῦμενον, Σταυρόν σου τὸν τίμιον· καὶ ὑψοῦντες εὐσεβῶς, δυσωποῦμέν σε κράζοντες· Πάντας Ὑψιστε, τῷ Σταυρῷ σου τῷ θείῳ ἀγιάσας, σῆς ἀφάτου εὐσπλαγχνίας, μετόχους δεῖξον καὶ χάριτος.

Στίχ. Ὅτι ἐκραταιώθη τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἡ ἀλήθεια τοῦ Κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

Ὡς ἀήττητον τρόπαιον, θυρεὸν ἀπροσμάχητον, καὶ ὡς σκῆπτρον ἔνθεον, προσκυνούμεν σου, Σταυρὸν Χριστὲ τὸν πανάγιον, δι' οὗ κόσμος σέσωσται, καὶ χορεύει ὁ Ἀδὰμ· γηγενῶν τὰ συστήματα, τοῦτον ἄσμασιν, εὐφημοῦντες τιμῶμεν, καὶ τὴν τούτου, θείαν Ὑψωσιν τελοῦντες, τὸν ἰλασμόν ἐξαιτούμεθα.

Δόξα. Καὶ νῦν. Ἦχος β΄.

Σύ μου σκέπη κραταιὰ ὑπάρχεις, ὁ τριμερῆς Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ· ἀγίασόν με τῇ δυνάμει σου, ἵνα πίστει καὶ πόθῳ, προσκυνῶ καὶ δοξάζω σε.

Τό· Φῶς ἰλαρόν, τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας
Καταξίωσον Κύριε... καὶ τὰ πληρωτικά.

Εἰς τὸν Στίχον, Στιχηρὰ προσόμοια.

Ἦχος β΄. Οἶκος τοῦ Ἐφραθᾶ.

Σήμερον τοῦ Χριστοῦ, ὁ Σταυρὸς ἀνυψοῦται, τὸ ζωηφόρον ξύλον, ἐν ᾧ σαρκὶ ἐπάγη, πάντας ἀνακαλούμενος.

Στίχ. Ὑψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ.

Εὐλον τὸ τοῦ Σταυροῦ, ὑψούμενον ὀρῶντες, μεγαλωσύνην δῶμεν, Θεῷ τῷ σταυρωθέντι, σαρκὶ δι' ἀγαθότητα.

Στίχ. Ὁ δὲ Θεὸς Βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰῶνων εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς.

Χαίροις τὸ τῶν πιστῶν, φυλακτήριον θεῖον, ἀπροσμάχητον τεῖχος, Σταυρὸς ὁ τοῦ Κυρίου, δι' οὗ ἀπὸ γῆς ἤρθημεν.

Δόξα. Καὶ νῦν. Ὅμοιον.

Δεῦτε χαρμονικῶς, ἀσπασώμεθα πάντες, τὸ σωτήριον ξύλον, ἐν ᾧ ἐξετανύθη, Χριστὸς ἡ ἀπολύτρωσις.

Νῦν ἀπολύεις, Τρισάγιον, τὸ Ἀπολυτίκιον ἐκ τοῦ Μεγάλου Ἑσπερινοῦ καὶ Απόλυσις.

* * * * *

ΕΝ ΤΩ ΜΕΓΑΛΩ ΕΣΠΕΡΙΝΩ

Μετὰ τὸν Προοιμακὸν ψαλμὸν, Συναπτὴ μεγάλη ὑπὸ τοῦ Διακόνου, καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν ἐκφώνησιν·

Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα...

Εἶτα, εἰ μὲν ἐστὶ Κυριακή, στιχολογοῦμεν τό, Μακάριος ἀνὴρ, τὸ Κάθισμα ὅλον· εἰδὲ μὴ, μετὰ τὸν Προοιμακὸν, εὐθύς τό, Κύριε ἐκέκραξα, ἰστώμεν δὲ Στίχους ς' καὶ ψάλλομεν Στιχηρὰ προσόμοια, δευτεροῦντες αὐτά.

Ἦχος πλ. β'. Ὅλην ἀποθέμενοι.

Στίχ. Ἐὰν ἀνομίας παρατηρήσης, Κύριε Κύριε, τίς ὑποστήσεται; ὅτι παρὰ σοὶ ὁ ἴλασμός ἐστιν.

Σταυρὸς ἀνυψούμενος, τοῦ ἐν αὐτῷ ὑψωθέντος, τὸ πάθος τὸ ἄχραντον, ἀνυμνεῖν προτρέπεται κτίσιν ἅπασαν· ἐν αὐτῷ κτείνας γάρ, τὸν ἡμᾶς κτείναντα, νεκρωθέντας ἀνεζώωσε, καὶ κατεκάλλυνε, καὶ εἰς οὐρανοὺς πολιτεύεσθαι, ἠξίωσεν ὡς εὐσπλαγχνος, δι' ὑπερβολὴν ἀγαθότητος· ὅθεν γεγηθότες, ὑψώσωμεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ τὴν αὐτοῦ μεγαλύνωμεν ἄκραν συγκατάβασιν.

Στίχ. Ἐνεκεν τοῦ ὀνόματός σου ὑπέμεινά σε, Κύριε· ὑπέμεινεν ἡ ψυχὴ μου εἰς τὸν λόγον σου, ἠλπισεν ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τὸν Κύριον.

Σταυρὸς ἀνυψούμενος, ...

Στίχ. Ἀπὸ φυλακῆς πρωΐας μέχρι νυκτός, ἀπὸ φυλακῆς πρωΐας ἐλπισάτω Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸν Κύριον.

Μωσῆς προετύπου σε, χεῖρας ἐκτείνας εἰς ὕψος, καὶ κατατροπούμενος, Ἀμαλήκ τὸν τύραννον, Σταυρὲ τίμιε, τῶν πιστῶν καύχημα, Ἀθλητῶν στήριγμα, Ἀποστόλων ἐγκαλλώπισμα, Δικαίων πρόμαχε, πάντων τῶν Ὁσίων διάσωσμα· διὸ σε ἀνυψούμενον, βλέπουσα ἡ κτίσις εὐφραίνεται, καὶ πανηγυρίζει, δοξάζουσα Χριστὸν τὸν διὰ σοῦ, τὰ διεστῶτα συνάψαντα, ἄκρα ἀγαθότητι.

Στίχ. Ὅτι παρὰ τῷ Κυρίῳ τὸ ἔλεος, καὶ πολλὴ παρ' αὐτῷ λύτρωσις, καὶ αὐτὸς λυτρῶσεται τὸν Ἰσραὴλ ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ.

Μωσῆς προετύπου σε, ...

Στίχ. Αἰνεῖτε τὸν Κύριον, πάντα τὰ ἔθνη, ἐπαινέσατε αὐτόν, πάντες οἱ λαοί.

Σταυρὲ πανσεβάσμιε, ὃν περιέπουσι τάξεις, Ἀγγέλων γηθόμενοι, σήμερον ὑψούμενος, θείῳ νεύματι, ἀνυψοῖς ἅπαντας, τοὺς κλοπῆ βρώσεως, ἀπωσθέντας καὶ εἰς θάνατον, κατολισθήσαντας· ὅθεν σε καρδία καὶ χεῖλεσι, πιστῶς περιπτυσσόμενοι, τὸν ἀγιασμόν ἀρούμεθα, Ὑψοῦτε βοῶντες, Χριστὸν τὸν ὑπεράγαθον Θεόν, καὶ τὸ αὐτοῦ προσκυνήσατε, θεῖον ὑποπόδιον.

Στίχ. Ὅτι ἐκραταιώθη τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἡ ἀλήθεια τοῦ Κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

Σταυρὲ πανσεβάσμιε, ...

Δόξα. Καὶ νῦν. Ἦχος β'.

Δεῦτε ἅπαντα τὰ ἔθνη, τὸ εὐλογημένον ξύλον προσκυνήσωμεν, δι' οὗ γέγονεν ἡ αἰώνιος δικαιοσύνη· τὸν γὰρ προπάτορα Ἀδάμ, ὁ ἀπατήσας ἐν ξύλῳ, τῷ Σταυρῷ δελεάζεται· καὶ πίπτει κατενεχθεὶς πτώμα ἐξαισίον, ὁ τυραννίδι κρατήσας τοῦ βασιλείου πλάσματος. Αἵματι Θεοῦ, ὁ ἴος τοῦ ὄφους ἀποπλύνεται· καὶ κατάρα λέλυται, καταδίκης δικαίας, ἀδίκῳ δίκη τοῦ δικαίου κατακριθέντος· ξύλῳ γὰρ ἔδει τὸ ξύλον ἰάσασθαι, καὶ πάθει τοῦ ἀπαθοῦς, τὰ ἐν ξύλῳ λῦσαι πάθη τοῦ κατακριτοῦ. Ἀλλὰ δόξα Χριστὲ Βασιλεῦ, τῇ περὶ ἡμᾶς σου φρικτῆ οικονομίᾳ, δι' ἧς ἔσωσας πάντας, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος.

Εἴσοδος καὶ ὁ προεστὼς ἢ ὁ ἀναγνώστης τὴν ἐπιλύχνιον εὐχαριστίαν χῦμα·

Φῶς ἰλαρὸν ἀγίας δόξης, * ἀθανάτου Πατρός, * οὐρανίου, ἀγίου, μάκαρος, * Ἰησοῦ Χριστέ, * ἐλθόντες ἐπὶ τὴν ἡλίου δύσιν, * ἰδόντες φῶς ἔσπερινόν, * ὑμνοῦμεν Πατέρα, Υἱόν, * καὶ ἄγιον Πνεῦμα, Θεόν. * Ἄξιόν σε ἐν πᾶσι καιροῖς * ὑμνεῖσθαι φωναῖς αἰσίσαις, * Υἱὲ Θεοῦ, ζῶν ὁ διδούς· * διὸ ὁ κόσμος σε δοξάζει.

Καὶ ψάλλεται τὸ προκειμένον τῆς ἡμέρας.

Τῆ Τετάρτῃ ἑσπέρας.
Ἦχος πλ. α΄. Ψαλμὸς νγ΄.

Ὁ Θεός, ἐν τῷ ὀνόματί σου σῶσόν με καὶ ἐν τῇ δυνάμει σου κρινεῖς με. (νγ΄ 3)

Στίχ. α΄. Ὁ Θεὸς εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, ἐνώτισαι τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου. (νγ΄ 4)

Στίχ. β΄. Ἴδου γὰρ ὁ Θεὸς βοηθεῖ μοι, καὶ ὁ Κύριος ἀντιλήπτωρ τῆς ψυχῆς μου. (νγ΄ 6)

Καὶ τὰ ἀναγνώσματα τῆς ἑορτῆς.

Τῆς Ἐξόδου τὸ Ἀνάγνωσμα (ιε΄ 22-26, ιζ΄ 1).

Ἐξῆρε Μωυσῆς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἀπὸ θαλάσσης Ἐρυθρᾶς, καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἔρημον Σούρ· καὶ ἐπορεύοντο τρεῖς ἡμέρας ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ οὐχ εὗρισκον ὕδωρ ὥστε πιεῖν. Ἦλθον δὲ εἰς Μερῶν, καὶ οὐκ ἠδύναντο πιεῖν ὕδωρ ἐκ Μερῶν, πικρὸν γὰρ ἦν· διὰ τοῦτο ἐπωνομάσθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Πικρία. Καὶ διεγόγγυζεν ὁ λαὸς κατὰ Μωυσῆ λέγοντες· Τί πώμεθα; Ἐβόησε δὲ Μωυσῆς πρὸς Κύριον, καὶ ἔδειξεν αὐτῷ Κύριος ξύλον, καὶ ἐνέβαλεν αὐτὸ εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ ἐγλυκάνθη τὸ ὕδωρ· ἐκεῖ ἔθετο αὐτῷ δικαιώματα καὶ κρίσεις, καὶ ἐκεῖ αὐτὸν ἐπείραζε καὶ εἶπεν· Ἐάν ἀκοῇ ἀκούσῃ Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ποιήσῃς, καὶ ἐνωτίσῃ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ φυλάξῃς πάντα τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, πᾶσαν νόσον, ἣν ἐπήγαγον τοῖς Αἰγυπτίοις, οὐκ ἐπάξω ἐπὶ σέ· ἐγὼ γὰρ εἰμι Κύριος ὁ ἰώμενός σε. Καὶ ἦλθον εἰς Αἰλεῖμ, καὶ ἦσαν ἐκεῖ δώδεκα πηγαὶ ὑδάτων, καὶ ἑβδομήκοντα στελέχη φοινίκων· παρενέβαλον δὲ ἐκεῖ παρὰ τὰ ὕδατα. Ἀπῆραν δὲ ἐξ Αἰλεῖμ, καὶ ἦλθε πᾶσα ἡ συναγωγὴ υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς τὴν ἔρημον Σίν, ὃ ἐστὶν ἀναμέσον Αἰλεῖμ καὶ ἀναμέσον Σινά.

Παροιμιῶν τὸ Ἀνάγνωσμα (γ΄ 11-18).

Υἱέ, μὴ ὀλιγώρει παιδείας Κυρίου, μηδὲ ἐκλύου ὑπὲρ αὐτοῦ ἐλεγχόμενος. Ὅν γὰρ ἀγαπᾷ Κύριος, παιδεύει· μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱόν, ὃν παραδέχεται. Μακάριος ἄνθρωπος, ὃς εὗρε σοφίαν, καὶ θνητός, ὃς οἶδε φρόνησιν. Κρεῖσ-

σον γὰρ αὐτὴν ἐμπορεύεσθαι, ἢ χρυσίου καὶ ἀργυρίου θησαυρούς. Τιμιώτερα δὲ ἐστὶ λίθων πολυτελῶν· οὐκ ἀντιτάσσεται αὐτῇ οὐδὲν πονηρόν· εὐγνωστός ἐστὶ πᾶσι τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτήν· πᾶν δὲ τίμιον, οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστὶ. Μῆκος γὰρ βίου καὶ ἔτη ζωῆς ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτῆς· ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ αὐτῆς πλοῦτος καὶ δόξα. Ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς ἐκπορεύεται δικαιοσύνη· νόμον δὲ καὶ ἔλεον ἐπὶ γλώσσης φορεῖ. Αἱ ὁδοὶ αὐτῆς ὁδοὶ καλαί, καὶ πᾶσαι αἱ τρίβοι αὐτῆς μετ' εἰρήνης. Εὐλὸν ζωῆς ἐστὶ πᾶσι τοῖς ἀντεχομένοις αὐτῆς, καὶ τοῖς ἐπερειδομένοις ἐπ' αὐτήν, ὡς ἐπὶ Κύριον ἀσφαλῆς.

Προφητείας Ἡσαΐου τὸ Ἀνάγνωσμα (ξ΄ 11-16).

Τάδε λέγει Κύριος· Ἀνοιχθήσονται αἱ πύλαι σου Ἱερουσαλήμ διὰ παντός, ἡμέρας καὶ νυκτός οὐ κλεισθήσονται, τοῦ εἰσαγαγεῖν πρὸς σὲ δυνάμιν ἐθνῶν, καὶ βασιλεῖς αὐτῶν ἀγομένους. Τὰ γὰρ ἔθνη καὶ οἱ βασιλεῖς, οἳ τινές σου οὐ δουλεύσουσιν, ἀπολοῦνται, καὶ τὰ ἔθνη ἐρημιά ἐρημωθήσονται. Καὶ ἡ δόξα τοῦ Λιβάνου πρὸς σὲ ἥξει, ἐν κυπαρίσσῳ καὶ πεύκῃ καὶ κέδρῳ, ἅμα δοξάσαι τὸν τόπον τὸν ἁγιόν μου, καὶ τὸν τόπον τῶν ποδῶν μου δοξάσω. Καὶ πορεύσονται πρὸς σὲ δεδοικότες οἱ υἱοὶ τῶν ταπεινωσάντων σε καὶ παροξυνάντων σε, καὶ προσκυνήσουσιν ἐπὶ τὰ ἵχνη τῶν ποδῶν σου πάντες οἱ παροξυναντές σε, καὶ κληθήσῃ Πόλις Κυρίου Σιών τοῦ ἁγίου Ἰσραὴλ, διὰ τὸ γεγενῆσθαι σε καταλελειμμένην καὶ μεμισημένην, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν σοι καὶ θήσω σε ἀγαλλίαμα αἰώνιον, εὐφροσύνην γενεαῖς γενεῶν. Καὶ θηλάσεις γάλα ἐθνῶν, καὶ πλοῦτον βασιλέων φάγεσαι καὶ γνώσῃ, ὅτι ἐγὼ Κύριος ὁ σῶζων σε, καὶ ὁ ἐξαιρούμενός σε ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ.

Ἐκτενής, τό· Καταξιώσον,
Πληρωτικά, Κεφαλοκλισία.

Εἰς τὴν Λιτὴν, Ἰδιόμελα.

Ἦχος α΄. Ἀνδρέου Ἱεροσολυμίτου.

Σήμερον ὡς ἀληθῶς, ἡ ἀγιόφθογγος ῥῆσις τοῦ Δαυῖδ πέρας εἴληφεν· ἰδοὺ γὰρ ἐμφανῶς, τὸ τῶν ἀχράντων ποδῶν σου προσκυνοῦμεν ὑποπόδιον· καὶ ἐν τῇ τῶν πτερυγῶν σου ἐλπίζοντες σκιᾷ, πανοικτίρμον βοῶμέν σοι· Σημειωθήτω ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, καὶ ἀνύψωσον τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ σου τὸ κέρας, τῇ τοῦ τιμίου Σταυροῦ σου ἀνυψώσει, Χριστέ πολυέλεε.

Ὁ αὐτός.

Τὸ φυτευθὲν ἐν Κρανίου τόπῳ ξύλον τῆς ὄντως ζωῆς, ἐν ᾧ εἰργάσατο σωτηρίαν ὁ τῶν αἰώνων Βασιλεύς, ἐν μέσῳ τῆς γῆς, ὑψούμενον σήμερον, ἀγιάζει τοῦ κόσμου τὰ πέρατα, καὶ ἐγκαινίζεται τῆς Ἀναστάσεως ὁ οἶκος· ἀγάλονται Ἄγγελοι ἐν οὐρανῷ, καὶ εὐφραίνονται ἄνθρωποι ἐπὶ τῆς γῆς, δαυϊτικῶς βοῶντες καὶ λέγοντες· Ὑψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ὅτι ἅγιος ἐστίν, ὁ παρέχων τῷ κόσμῳ τὸ μέγα ἔλεος.

Ὁ αὐτός.

Προτυπῶν τὸν Σταυρόν σου Χριστέ, ὁ πατριάρχης Ἰακώβ, τοῖς ἐγγόνιοις τὴν εὐλογίαν χαριζόμενος, ἐπὶ ταῖς κάραις ἐναλλάξ τὰς χειρὰς ἐπέθηκε· τοῦτον δὲ Σωτῆρ ἡμεῖς σήμερον ἀνυψοῦντες κραυγάζομεν· Δώρησαι τῷ φιλοχρίστῳ βασιλεῖ τὸ νίκος, ὡς Κωνσταντίνῳ τὸ τρόπαιον.

Ἦχος β΄. Θεοφάνους.

Θεῖος θησαυρὸς ἐν γῆ κρυπτόμενος, τοῦ Ζωοδότου ὁ Σταυρὸς, ἐν οὐρανοῖς ἐδεικνυτο βασιλεῖ εὐσεβεῖ, νίκης κατ' ἐχθρῶν ὑπογραμμὸν δηλῶν νοερόν· ὃν γεγηθῶς πίστει καὶ πόθῳ, θεόθεν ἀναδραμῶν πρὸς θεωρίας ὑψωσιν, σπουδῇ μεγίστη ἐκ γῆς λαγόνων ἀνέφηεν, εἰς κόσμου λύτρον, καὶ σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ὁ αὐτός. Κυπριανοῦ.

Ἡ τῶν χειρῶν ἐναλλαγὴ τοῦ Πατριάρχου Ἰακώβ, ἐπ' εὐλογία τῶν τέκνων, τὸ κραταῖον τοῦ Σταυροῦ σου προεδήλωσε σύμβολον· ὃν περ ἡμεῖς κατέχοντες ἀρῥαγῆς φυλακτήριον, τὴν τῶν δαιμόνων πανσθενῶν ἐκδιώκομεν φάλαγγα· καὶ τοῦ Βελίαρ ἐν αὐτῷ τὴν ὄφρυν καταβαλόντες, τοῦ ἐχθίστου Ἀμαλήκ τροπούμεθα τὴν πανώλεθρον δύναμιν. Αὐτὸν καὶ νῦν ἀνυψούμενον, εὐσεβοφρόνως οἱ πιστοί, εἰς ἰλασμόν ἁμαρτιῶν, τῇ σῇ ἀγαθότητι, ἐν πολλῷ πλείονι φωνῇ βοῶντες προσφέρομεν· Κύριε ἐλέησον, ὁ ἐκ Παρθένου σαρκωθεὶς· οἰκτειρον τὸ τῶν χειρῶν σου ἀγαθέ, σοφὸν δημιουργημα.

Ὁ αὐτός. Λέοντος Δεσπότη.

Σύ μου σκέπη κραταῖα ὑπάρχεις, ὁ τριμερῆς Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ· ἀγιάσον με τῇ δυνάμει σου, ἵνα πίστει καὶ πόθῳ, προσκυνῶ καὶ δοξάζω σε.

Ἦχος δ΄.

Κροτήσωμεν σήμερον ἄσματικὴν πανήγυριν, καὶ φαιδρῷ τῷ προσώπῳ, καὶ τῇ γλώττῃ τρανῶς βοήσωμεν· Ὁ δι' ἡμᾶς Χριστέ, κρίσιν καταδεξάμενος, καὶ ἐμπτυσμοὺς καὶ μάστιγας, καὶ τὸ κόκκινον περιβαλλόμενος, καὶ ἐν Σταυρῷ ἀνελθὼν· ὃν ἰδὼν ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη, τὸ φέγγος ἀπέκρυσαν, καὶ τῷ φόβῳ γῆ ἐσειέτο, καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη διχῶς· αὐτὸς καὶ νῦν δώρησαι τὸν Σταυρόν σου τὸν τίμιον, ἡμῖν φρουρόν καὶ φύλακα, καὶ ἐλατῆρα τῶν δαιμόνων, ἵνα πάντες προσπτυσσόμενοι, βοῶμεν αὐτῷ· Σῶσον ἡμᾶς Σταυρὲ τῇ δυνάμει σου· ἀγιάσον ἡμᾶς τῇ λαμπρότητί σου, τίμιε Σταυρέ, καὶ κραταίωσον ἡμᾶς τῇ ὑψώσει σου· ὅτι φῶς ἡμῖν δεδώρησαι, καὶ σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ὁ αὐτός. Ανατολίου.

Φωτολαμπῆς ἀστέρων τύπος, προεδείκνυε Σταυρέ, τρόπαιον νίκης εὐσεβεῖ ἄνακτι τῷ πάνν· οὗ ἡ μήτηρ Ἑλένη ἀνευραμένη, κοσμοφανῆ πεποίηκε· καὶ σὲ σήμερον ἀνυψοῦντες τῶν πιστῶν αἱ χορεῖαι, κραυγάζομεν· Φώτισον ἡμᾶς τῇ ἐλλάμψει σου, Σταυρὲ ζωηφόρε·

ἀγίασον ἡμᾶς τῇ ἰσχύϊ σου, πανσέβαστε Σταυρέ· καὶ κράτυνον ἡμᾶς τῇ ὑψώσει σου, ὑψούμενος πρὸς παράταξιν ἐχθρῶν.

Δόξα. Καὶ νῦν. Ὁ αὐτός. **Ἀνατολίου.**

Τοῦ τιμίου Σταυροῦ Χριστέ τὴν ἐνέργειαν, προδιατυπώσας Μωυσῆς, ἐτροπώσατο τὸν ἐναντίον Ἀμαλήκ, ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾶ· ὅτε γὰρ ἐφήπλου τὰς χεῖρας, Σταυροῦ τὸν τύπον ποιῶν, ἐνίσχυεν ὁ λαός· νυνὶ τῶν πραγμάτων ἡ ἔκβασις εἰς ἡμᾶς πεπλήρωται· Σήμερον Σταυρός ὑψοῦται, καὶ δαίμονες φυγαδεύονται. Σήμερον ἡ κτίσις πᾶσα ἐκ τῆς φθορᾶς ἠλευθέρωται· πάντα γὰρ διὰ Σταυροῦ ἐπέλαμψεν ἡμῖν τὰ χαρίσματα· διὸ γηθόμενοι πάντες, προσπίπτομέν σοι, λέγοντες· Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου Κύριε, δόξα σοι.

Εἰς τὸν Στίχον, **Στιχηρὰ Προσόμοια.**

Ἦχος πλ. α΄. Χαίροις ἀσκητικῶν.

Χαίροις ὁ ζωφόρος Σταυρός, τῆς εὐσεβείας τὸ ἀήττητον τρόπαιον, ἡ θύρα τοῦ Παραδείσου, ὁ τῶν πιστῶν στηριγμός, τὸ τῆς Ἐκκλησίας περιτείχισμα· δι' οὗ ἐξηφάνισται ἡ φθορὰ καὶ κατήργηται, καὶ κατεπόθη τοῦ θανάτου ἡ δύναμις, καὶ ὑψώθημεν, ἀπὸ γῆς πρὸς οὐράνια. Ὅπλον ἀκαταμάχητον, δαιμόνων ἀντίπαλε, δόξα Μαρτύρων, Ὁσίων, ὡς ἀληθῶς ἐγκαλλώπισμα, λιμὴν σωτηρίας, ὁ δωρούμενος τῷ κόσμῳ τὸ μέγα ἔλεος.

Στίχ. Ὑψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ.

Χαίροις ὁ τοῦ Κυρίου Σταυρός, δι' οὗ ἐλύθη τῆς ἀρᾶς τὸ ἀνθρώπινον, τῆς ὄντως χαρᾶς σημεῖον, ὁ καταράσων ἐχθρούς, ἐν τῇ σῇ ὑψώσει πανσεβάσμιε· ἡμῶν ἡ βοήθεια, βασιλέων κραταίωμα, σθένος δικαίων, ἱερέων εὐπρέπεια· ὁ τυπούμενος, καὶ δεινῶν ἐκλυτρούμενος· ῥάβδος ἡ τῆς δυνάμεως, ὑφ' ἧς ποιμαίνόμεθα· ὄπλον εἰρήνης ἐν φόβῳ, ὃ περιέπουσιν Ἄγγελοι· Χριστοῦ θεία δόξα, τοῦ παρεχόντος τῷ κόσμῳ τὸ μέγα ἔλεος.

Στίχ. Ὁ δὲ Θεὸς Βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰώνων εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς.

Χαίροις ὁ τῶν τυφλῶν ὁδηγός, τῶν ἀσθενούντων ἰατρός, ἡ ἀνάστασις, ἀπάντων τῶν τεθνεώτων, ὁ ἀνυψώσας ἡμᾶς, εἰς φθορὰν πεσόντας, Σταυρὸς τίμιε· δι' οὗ διαλέλυται, ἡ φθορὰ καὶ ἐξηγήθησεν, ἡ ἀφθαρσία, καὶ βροτοὶ ἐθεώθημεν, καὶ διάβολος, παντελῶς καταβέβληται. Σήμερον, ἀνυψούμενον, χερσὶ καθορῶντές σε, Ἀρχιερέων ὑψοῦμεν, τὸν ὑψωθέντα ἐν μέσῳ σου, καὶ σὲ προσκυνοῦμεν, ἀρνούμενοι πλουσίως τὸ μέγα ἔλεος.

Δόξα. Καὶ νῦν. **Ἦχος πλ. δ΄.**

Ἰωάννου Μοναχοῦ.

Ὅνπερ πάλαι Μωυσῆς, προτυπώσας ἐν ἑαυτῷ, τὸν Ἀμαλήκ καταβαλὼν ἐτροπώσατο· καὶ Δαυῖδ ὁ μελωδός, ὑποπόδιόν σοι βοῶν, προσκυνεῖσθαι διετάξατο, τίμιον Σταυρόν σου Χριστέ ὁ Θεός, σήμερον ἀμαρτωλοὶ προσκυνοῦντες χεῖλεσιν ἀναξίσις, σὲ τὸν καταξιώσαντα, παγῆναι ἐν αὐτῷ, ἀνυμνοῦντες βοῶμέν σοι· Κύριε, σὺν τῷ ληστῇ τῆς βασιλείας σου ἀξίωσον ἡμᾶς.

**Τό, Νῦν ἀπολύεις... τὸ Τρισάγιον
καὶ τὸ Ἀπολυτίκιον. Ἦχος α΄. (ἐκ γ')**

Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου, καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου, νίκας τοῖς βασιλεῦσι κατὰ βαρβάρων δωρούμενος, καὶ τὸ σὸν φυλάττων, διὰ τοῦ Σταυροῦ σου πολίτευμα.

Καὶ Ἀπόλυσις.

Εἰς τὸν Ὀρθρον

**Μετὰ τὸν Ἐξάψαλμον,
Συναπτὴ μεγάλη, μεθ' ἣν ἐκφώνησις·
Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα...**

Ἦχος α΄.

Θεὸς Κύριος, καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

Στίχ. α΄. Ἐξομολογεῖσθε τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

Θεὸς Κύριος, καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν...

Στίχ. β΄. Πάντα τὰ ἔθνη ἐκύκλωσάν με, καὶ

τῷ ὀνόματι Κυρίου ἠμυνάμην αὐτούς.

Θεὸς Κύριος, καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν...

Στίχ. γ'. Παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἐστὶ θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν.

Θεὸς Κύριος, καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν...

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ

Ἀπολυτίκιον. ᾠχος α'. (ἐκ γ')

Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου, καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου, νίκας τοῖς βασιλεῦσι κατὰ βαρβάρων δωρούμενος, καὶ τὸ σὸν φυλάττων, διὰ τοῦ Σταυροῦ σου πολίτευμα.

Συναπτὴ μικρά, μεθ' ἣν ἐκφώνησις:
Ὅτι σὸν τὸ κράτος...

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ

Μετὰ τὴν α' Στιχολογίαν, Κάθισμα.

ᾠχος α'. Τοῦ λίθου σφραγισθέντος.

Τοῦ Σταυροῦ σου τὸ ξύλον προσκυνοῦμεν Φιλάνθρωπε, ὅτι ἐν αὐτῷ προσηλώθης ἡ Ζωὴ τῶν ἀπάντων. Παράδεισον ἠνέωξας Σωτῆρ, τῷ πίστει προσελθόντι σοι ληστῇ· καὶ τρυφῆς κατηξιώθη, ὁμολογῶν σοι, Μνήσθητί μου Κύριε. Δέξαι ὡς περ ἐκεῖνον καὶ ἡμᾶς, κραυγάζοντας· Ἠμάρτομεν, πάντες τῇ εὐσπλαγχνίᾳ σου, μὴ ὑπερίδης ἡμᾶς.

Δόξα. Καὶ νῦν. **Τὸ αὐτό.**

Μετὰ τὴν β' Στιχολογίαν, Κάθισμα.

ᾠχος πλ. β'.

Μόνον ἐπάγη τὸ ξύλον Χριστὲ τοῦ Σταυροῦ σου, τὰ θεμέλια ἐσαλεύθη τοῦ θανάτου Κύριε· ὃν γὰρ κατέπιε πόθῳ ὁ Ἄιδης, ἀπήμεσε τρόμῳ· ἔδειξας ἡμῖν τὸ σωτήριόν σου Ἄγιε, καὶ δοξολογοῦμέν σε, Υἱὲ Θεοῦ, ἐλέησον ἡμᾶς.

Δόξα. Καὶ νῦν. **Τὸ αὐτό.**

Μετὰ τὸν Πολυέλεον, Κάθισμα.

ᾠχος πλ. δ'. Τὸ προσταχθέν.

Προδιετύπου μυστικῶς πάλαι τῷ χρόνῳ, ὁ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ, Σταυροῦ τὸν τύπον, ὡς τὰς

χεῖρας ἐξέτεινε σταυροφανῶς Σωτῆρ μου· καὶ ἔστη ὁ ἥλιος ἕως ἐχθρούς, ἀνείλεν, ἀνθισταμένους σοὶ τῷ Θεῷ· νῦν δὲ οὗτος ἐσκοτίσται, ἐπὶ Σταυροῦ σε ὀρών, θανάτου κράτος λύνοντα, καὶ τὸν Ἄιδην σκυλεύοντα.

Δόξα. Καὶ νῦν. **Τὸ αὐτό.**

ΑΝΑΒΑΘΜΟΙ, ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΝ

Οἱ Ἀναβαθμοί· τὸ α' Ἀντίφωνον τοῦ δ' ἤχου.

Ἀντίφωνον Α'.

Ἐκ νεότητός μου * πολλὰ πολεμῆ με πάθη * ἀλλ' αὐτὸς ἀντιλαβοῦ, * καὶ σῶσον Σωτῆρ μου. (δίς)

Οἱ μισοῦντες Σιών, * αἰσχύνθητε ἀπὸ τοῦ Κυρίου * ὡς χόρτος γάρ, πυρὶ * ἔσεσθε ἀπεξηραμένοι. (δίς)

Δόξα.

Ἄγιῳ Πνεύματι * πᾶσα ψυχὴ ζωοῦται, * καὶ καθάρσει ὑψοῦται, * λαμπρύνεται, * τῇ τριαδικῇ μονάδι * ἱεροκρυφίως.

Καὶ νῦν.

Ἄγιῳ Πνεύματι, * ἀναβλύζει τὰ τῆς χάριτος ῥεῖθρα, * ἀρδεύοντα, * ἅπασαν τὴν κτίσιν * πρὸς ζωογονίαν.

Προκείμενον. Ψαλμὸς 97 (97).

Εἶδοσαν πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. (δίς)

Στίχ. Ἄισατε τῷ Κυρίῳ ἄσμα καινόν, ὅτι θαυμαστὰ ἐποίησεν ὁ Κύριος.

Εἶδοσαν πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς ...

ΤΑΞΙΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ ΟΡΘΟΡΟΥ

Ὁ διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Κύριε, ἐλέησον.

Ὁ ἱερεὺς· Ὅτι ἅγιος εἶ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ...

Ἀμήν. Πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν Κύριον.

Πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν Κύριον.

Στίχ. Αινεῖτε τὸν Θεὸν ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ· αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν στερεώματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.

Αἰνεσάτω πνοή... *πᾶσα* τὸν Κύριον.

Ὁ διάκονος· Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι ἡμᾶς τῆς ἀκροάσεως τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν ἰκετεύσωμεν.

Κύριε, ἐλέησον. (γ')

Ὁ διάκονος· Σοφία· ὀρθοί· ἀκούσωμεν τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου.

Ὁ ἱερεύς· Εἰρήνη *πᾶσι*.

Καὶ τῷ Πνεύματί σου.

Ὁ ἱερεύς· Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην ἁγίου Εὐαγγελίου τὸ ἀνάγνωσμα.

Ὁ διάκονος· Πρόσχωμεν.

Δόξα σοι, Κύριε, δόξα σοι.

Ὁ ἱερεύς ἀπὸ τῶν βημοθύρων ἀναγινώσκει τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Ὁρθοῦ.

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην (*ιβ' 28-36*).

Εἶπεν ὁ Κύριος· Πάτερ, δόξασόν σου τὸ ὄνομα. Ἦλθεν οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· Καὶ ἐδόξασα καὶ πάλιν δοξάσω. Ὁ οὖν ὄχλος ὁ ἐστὼς καὶ ἀκούσας ἔλεγεν βροντὴν γεγονέναι· ἄλλοι ἔλεγον· Ἄγγελος αὐτῷ λελάληκεν. Ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν Ἰησοῦς· Οὐ δι' ἐμὲ ἡ φωνὴ αὕτη γέγονεν, ἀλλὰ δι' ὑμᾶς. Νῦν κρίσις ἐστὶν τοῦ κόσμου τούτου, νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω· καὶ ἐγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἑλκύσω πρὸς ἑμαυτόν. Τοῦτο δὲ ἔλεγεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. Ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ ὁ ὄχλος· Ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ Χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ πῶς σὺ λέγεις ὅτι δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; τίς ἐστὶν οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ φῶς ἐν ὑμῖν ἐστίν. περιπατεῖτε ὡς τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ· καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει. Ὡς τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰς τὸ φῶς, ἵνα υἱοὶ φωτὸς γέννησθε.

Δόξα σοι, Κύριε, δόξα σοι.

Ὁ Προεστὼς ἢ ὁ Ἀναγνώστης·

Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι, * προσκυνήσωμεν ἅγιον Κύριον Ἰησοῦν, * τὸν μόνον ἀναμάρτητον. * Τὸν σταυρὸν σου, Χριστέ, προσκυνοῦμεν * καὶ τὴν ἁγίαν σου ἀνάστασιν * ὑμνοῦμεν καὶ δοξάζομεν. * σὺ γὰρ εἶ Θεὸς ἡμῶν, * ἐκτός σου ἄλλον οὐκ οἶδαμεν, * τὸ ὄνομά σου ὀνομάζομεν. * Δεῦτε πάντες οἱ πιστοὶ προσκυνήσωμεν * τὴν τοῦ Χριστοῦ ἁγίαν ἀνάστασιν. * ἰδοὺ γὰρ ἦλθε διὰ τοῦ Σταυροῦ * χαρὰ ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ. * Διὰ παντὸς εὐλογοῦντες τὸν Κύριον, * ὑμνοῦμεν τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ. * Σταυρὸν γὰρ ὑπομείνας δι' ἡμᾶς, * θανάτῳ θάνατον ὤλεσεν.

Εἶτα τὸν ν' ψαλμόν, χύμα.

Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρισμῶν σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου.

Ἐπὶ πλεῖον πλῦνόν με ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου καὶ ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας μου καθάρισόν με.

Ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ γινώσκω, καὶ ἡ ἀμαρτία μου ἐνώπιόν μου ἐστὶ διὰ παντός.

Σοὶ μόνῳ ἤμαρτον καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα, ὅπως ἂν δικαιωθῆς ἐν τοῖς λόγοις σου καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε.

Ἴδου γὰρ ἐν ἀνομίαις συνελήφθην, καὶ ἐν ἀμαρτίαις ἐκίσσησέ με ἡ μήτηρ μου.

Ἴδου γὰρ ἀλήθειαν ἠγάπησας, τὰ ἄδηλα καὶ τὰ κρύφια τῆς σοφίας σου ἐδήλωσάς μοι.

Ῥαντιεῖς με ὑσώπῳ, καὶ καθαρισθήσομαι· πλυνεῖς με, καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι.

Ἀκουτιεῖς μοι ἀγαλλίασιν καὶ εὐφροσύνην· ἀγαλλιάσονται ὅστέα τεταπεινωμένα.

Ἀπόστρεψον τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τῶν ἀμαρτιῶν μου καὶ πάσας τὰς ἀνομίας μου ἐξάλειψον.

Καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοί, ὁ Θεός, καὶ πνεῦμα εὐθὲς ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου.

Μὴ ἀπορρίψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου, καὶ τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον μὴ ἀντανέλης ἀπ' ἐμοῦ.

Ἀπόδος μοι τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ σωτηρίου σου, καὶ πνεύματι ἡγεμονικῶ στήριξόν με.

Διδάξω ἀνόμους τὰς ὁδοὺς σου, καὶ ἀσεβεῖς ἐπὶ σὲ ἐπιστρέψουσι.

Ῥῦσαί με ἐξ αἱμάτων, ὁ Θεός, ὁ Θεὸς τῆς σωτηρίας μου· ἀγαλλιάσεται ἡ γλῶσσά μου τὴν δικαιοσύνην σου.

Κύριε, τὰ χεῖλη μου ἀνοίξεις, καὶ τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν αἴνεσίν σου.

Ὅτι, εἰ ἠθέλησας θυσίαν, ἔδωκα ἄν· ὀλοκαυτώματα οὐκ εὐδοκήσεις.

Θυσία τῷ Θεῷ πνεῦμα συντετριμμένον· καρδίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ Θεὸς οὐκ ἐξουδενώσει.

Ἀγάθυνον, Κύριε, ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου τὴν Σιών, καὶ οἰκοδομηθήτω τὰ τεῖχη Ἱερουσαλήμ.

Τότε εὐδοκήσεις θυσίαν δικαιοσύνης, ἀναφορὰν καὶ ὀλοκαυτώματα.

Τότε ἀνοίσουσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου μόσχους.

Εἶπα. Δόξα. Ἦχος β'.

Σὺ μου σκέπη κραταιὰ ὑπάρχεις, ὁ τριμερῆς Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ· ἀγίασόν με τῇ δυνάμει σου, ἵνα πίστει καὶ πόθῳ, προσκυνῶ καὶ δοξάζω σε.

Καὶ νῦν. **Τὸ αὐτό.**

Καὶ τὸ Ἰδιόμελον. Ἦχος πλ. β'.

Στίχ. Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρισμῶν σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου.

Σταυρὲ τοῦ Χριστοῦ, χριστιανῶν ἡ ἐλπίς, πεπλανημένων ὁδηγέ, χειμαζομένων λιμὴν, ἐν πολέμοις νίκος, οἰκουμένης ἀσφάλεια, νοσοῦντων ἰατρὲ, νεκρῶν ἡ ἀνάστασις, ἐλέησον ἡμᾶς.

Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν Σου... Κύριε, ἐλέησον (ιβ'). Ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς... Ἀμήν.

Ο ΚΑΝΩΝ

Καὶ μετὰ ταῦτα ὁ Κανὼν,
ὃς τὴν δε τὴν Ἀκροστιχίδα φέρει·
Σταυρῶ πεποιθώς, ὕμνον ἐξερεύγομαι.
Ποίημα τοῦ Κυρίου Κοσμᾶ.

Ωιδὴ α'. Ἦχος πλ. δ'. Ὁ εἰρμός.

Σταυρὸν χαράξας Μωσῆς, ἐπ' εὐθείας ῥάβδῳ, τὴν Ἐρυθρὰν διέτεμε, τῷ Ἰσραὴλ πεζεύσαντι· τὴν δὲ ἐπιστρεπτικῶς, Φαραῶ τοῖς ἄρμασι, κροτήσας ἤνωσεν· ἐπ' εὖρους διαγράψας, τὸ ἀήττητον ὄπλον· διὸ Χριστῷ ἄσωμεν, τῷ Θεῷ ἡμῶν· ὅτι δεδόξασται.

Τὸν τύπον πάλαι Μωσῆς, τοῦ ἀχράντου πάθους, ἐν ἑαυτῷ προέφηνε, τῶν ἱερῶν μεσοῦμενος. Σταυρῷ δὲ σχηματισθεὶς, τεταμέναις τρόπαιον, παλάμαις ἤγειρε, τὸ κράτος διόλυσας, Ἀμαλήκ τοῦ πανώλους· διὸ Χριστῷ ἄσωμεν, τῷ Θεῷ ἡμῶν, ὅτι δεδόξασται.

Δόξα.

Ἀνέθηκε Μωσῆς, ἐπὶ στήλης ἄκος, φθοροποιῦ λυτήριον, καὶ ἰοβόλου δήγματος· καὶ ξύλῳ τύπῳ Σταυροῦ, τὸν πρὸς γῆν συρόμενον, ὄφιν προσέδησεν, ἐγκάρσιον ἐν τούτῳ, θριαμβεύσας τὸ πῆμα· διὸ Χριστῷ ἄσωμεν, τῷ Θεῷ ἡμῶν, ὅτι δεδόξασται.

Καὶ νῦν.

Ἵπέδειξεν οὐρανός, τοῦ Σταυροῦ τὸ τρόπαιον, τῷ εὐσεβείας κράτορι, καὶ βασιλεῖ θεόφρονι, ἐχθρῶν ἐν ᾧ δυσμενῶν, κατεβλήθη φρύαγμα· ἀπάτη ἀνετράπη δέ, καὶ πίστις ἐφηπλώθη, γῆς τοῖς πέρασιν θεία· διὸ Χριστῷ ἄσωμεν, τῷ Θεῷ ἡμῶν, ὅτι δεδόξασται.

Καταβασία.

Σταυρὸν χαράξας Μωσῆς * ἐπ' εὐθείας ῥάβδῳ, * τὴν Ἐρυθρὰν διέτεμε * τῷ Ἰσραὴλ πεζεύσαντι * τὴν δὲ ἐπιστρεπτικῶς * Φαραῶ τοῖς ἄρμασι * κροτήσας ἤνωσεν, * ἐπ' εὖρους διαγράψας * τὸ ἀήττητον ὄπλον * διὸ Χριστῷ ἄσωμεν, * τῷ Θεῷ ἡμῶν, ὅτι δεδόξασται.

Ωιδὴ γ'. Ὁ εἰρμός.

Ράβδος εἰς τύπον τοῦ μυστηρίου παραλαμβάνεται τῷ βλαστῷ γὰρ προκρίνει τὸν ἱερέα· τῆ στειρευούση δὲ πρῶην, Ἐκκλησία νῦν, ἐξήνθησε, ξύλον Σταυροῦ, εἰς κράτος καὶ στερέωμα.

Ράβδος εἰς τύπον τοῦ μυστηρίου ...

Δόξα.

Ὡς ἐπαφῆκε ῥαπιζομένη ὕδωρ ἀκρότομος, ἀπειθοῦντι λαῷ καὶ σκληροκαρδίῳ, τῆς θεοκλήτου ἐδήλου, Ἐκκλησίας τὸ μυστήριον· ἧς ὁ Σταυρός, τὸ κράτος καὶ στερέωμα.

Καὶ νῦν.

Πλευρᾶς ἀχράντου λόγῃ τρωθείσης, ὕδωρ σὺν αἵματι ἐξεβλήθη, ἐγκαινίζον διαθήκην, καὶ ῥυπτικὸν ἁμαρτίας· τῶν πιστῶν γὰρ Σταυρὸς καύχημα, καὶ βασιλέων κράτος καὶ στερέωμα.

Καταβασία.

Ράβδος εἰς τύπον * τοῦ μυστηρίου παραλαμβάνεται * τῷ βλαστῷ γὰρ προκρίνει τὸν ἱερέα * τῆ στειρευούση δὲ πρῶην * Ἐκκλησία νῦν ἐξήνθησε * ξύλον Σταυροῦ * εἰς κράτος καὶ στερέωμα.

Συναπτὴ μικρά, μεθ' ἣν ἐκφώνησις·

Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν...

ΜΕΣΩΔΙΑ ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ

Κάθισμα. Ἦχος πλ. δ'. Τὸ προσταχθέν.

Ἐν παραδείσῳ με τὸ πρίν, ξύλον ἐγύμνωσεν, οὔπερ τῆ γεύσει, ὁ ἐχθρὸς εἰσφέρει νέκρωσιν· τοῦ Σταυροῦ δὲ τὸ ξύλον, τῆς ζωῆς τὸ ἔνδυμα, ἀνθρώποις φέρον, ἐπάγη ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ κόσμος ὅλος ἐπλήσθη πάσης χαρᾶς· ὃν ὀρώντες ὑψούμενον, Θεῷ ἐν πίστει λαοί, συμφῶνως ἀνακράζωμεν· Πλήρης δόξης ὁ οἶκός σου. (δίς)

Ωιδὴ δ'. Ὁ εἰρμός.

Εἰσακήκοα, Κύριε, τῆς οἰκονομίας σου, τὸ μυστήριον, κατενόησα τὰ ἔργα σου καὶ ἐδόξασά σου τὴν θεότητα.

Πικρογόνους μετέβαλε, ξύλῳ Μωυσῆς πηγὰς ἐν ἐρήμῳ πάλαι, τῷ Σταυρῷ πρὸς τὴν εὐσέβειαν, τῶν ἐθνῶν προφαίνων τὴν μετάθεσιν.

Ὁ βυθῷ κολπωσάμενος, τέμνουσαν ἀνέδωκεν Ἰορδάνης ξύλῳ, τῷ Σταυρῷ καὶ τῷ Βαπτίσματι, τὴν τομὴν τῆς πλάνης τεκμαιρόμενος.

Δόξα.

Ἰερῶς προστοιβάζεται, ὁ τετραμερῆς λαὸς προηγούμενος, τῆς ἐν τύπῳ μαρτυρίου σκηνῆς, σταυροτύποις τάξεσι κλειζόμενος.

Καὶ νῦν.

Θαυμαστῶς ἐφαπλούμενος, τὰς ἡλιακὰς βολὰς ἐξηκόντισεν ὁ Σταυρὸς· καὶ διηγῆσαντο, οὐρανοὶ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Καταβασία.

Εἰσακήκοα, Κύριε, * τῆς οἰκονομίας σου τὸ μυστήριον, * κατενόησα τὰ ἔργα σου * καὶ ἐδόξασά σου τὴν θεότητα.

Ωιδὴ ε'. Ὁ εἰρμός.

Ὡ τρισμακάριστον ξύλον! ἐν ᾧ ἐτάθη Χριστός, ὁ Βασιλεὺς καὶ Κύριος· δι' οὗ πέπτωκεν ὁ ξύλῳ ἀπατήσας, τῷ ἐν σοὶ δελεασθεὶς, Θεῷ τῷ προσπαγέντι σαρκί, τῷ παρέχοντι, τὴν εἰρήνην ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Σὲ τὸ αἰδίμιον ξύλον, ἐν ᾧ ἐτάθη Χριστός, ἡ τὴν Ἐδὲμ φυλάττουσα, στρεφομένη ῥομφαία, Σταυρὸν ἠδέσθη· τὸ φρικτὸν δὲ Χερουβὶμ, εἶξε τῷ σοὶ παγέντι Χριστῷ, τῷ παρέχοντι, τὴν εἰρήνην ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Δόξα.

Ἵποχθονίων δυνάμεις, ἀντίπαλοι τοῦ Σταυροῦ, φρίττουσι χαραττόμενον, τὸ σημεῖον ἐν ἀέρι ᾧ πολοῦσιν· οὐρανίων γηγενῶν, γένος δὲ γόνυ κάμπτει Χριστῷ, τῷ παρέχοντι, τὴν εἰρήνην ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Καὶ νῦν.

Μαρμαρυγαῖς ἀκηράτοις, φανεῖς ὁ θεῖος Σταυρός, ἐσκοτισμένοις ἔθνεσι, τοῖς ἐν πλάνη ἀπάτης τὸ θεῖον φέγγος, ἀπαστρέψας οἰκειοῖ, τῷ ἐν αὐτῷ παγέντι Χριστῷ, τῷ παρέχοντι, τὴν εἰρήνην ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Καταβασία.

Ὡ τρισμακάριστον Ξύλον! * ἐν ᾧ ἐτάθη Χριστός, * ὁ βασιλεὺς καὶ Κύριος· * δι' οὗ πέπτωκεν ὁ ξύλῳ ἀπατήσας, * τῷ ἐν σοὶ δελεασθεῖς * Θεῷ τῷ προσπαγέντι σαρκί, * τῷ παρέχοντι * τὴν εἰρήνην ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Ὡιδὴ Ζ΄. Ὁ εἰρμός.

Νοτίου θηρὸς ἐν σπλάγχνοις, παλάμας Ἰωανᾶς, σταυροειδῶς διεκπετάσας, τὸ σωτήριον πάθος προδιετύπου σαφῶς· ὅθεν τριήμερος ἐκδύς, τὴν ὑπερκόσμιον Ἀνάστασιν ὑπεζωγράφησε, τοῦ σαρκὶ προσπαγέντος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ τριημέρῳ ἐγέρσει, τὸν κόσμον φωτίσαντος.

Νοτίου θηρὸς ἐν σπλάγχνοις, ...

Δόξα.

Ὁ γήρα καμφθεῖς καὶ νόσῳ τρυχωθεῖς, ἀνωρθοῦτο, Ἰακῶβ χειρὰς ἀμείψας, τὴν ἐνέργειαν φαίνων τοῦ ζωηφόρου Σταυροῦ· τὴν παλαιότητα καὶ γὰρ, τοῦ νομικοῦ σκιώδους, γράμματος ἐκαινογράφησεν, ὁ ἐν τούτῳ σαρκὶ προσπαγεῖς Θεός, καὶ τὴν ψυχόλεθρον νόσον, τῆς πλάνης ἀπήλασε.

Καὶ νῦν.

Νεαζούσαις θεῖς παλάμας, ὁ θεῖος Ἰσραὴλ σταυροειδῶς κάραις ἐδήλου, ὡς πρεσβύτερον κλέος ὁ νομολάτρις λαός· ὑποπτευθεῖς ὅθεν οὕτως ἐξηπατῆσθαι, οὐκ ἠλλοίωσε τὸν ζωηφόρον τύπον· ὑπερέξει λαὸς γὰρ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, νεοπαγῆς ἀνεβόα, Σταυρῷ τειχιζόμενος.

Καταβασία.

Νοτίου θηρὸς ἐν σπλάγχνοις * παλάμας Ἰωανᾶς * σταυροειδῶς διεκπετάσας, * τὸ σωτήριον πάθος * προδιετύπου σαφῶς· * ὅθεν τριήμερος ἐκδύς, * τὴν ὑπερκόσμιον ἀνάστασιν * ὑπεζωγράφησε * τοῦ σαρκὶ προσπαγέντος

Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ * καὶ τριημέρῳ ἐγέρσει * τὸν κόσμον φωτίσαντος.

Συναπτὴ μικρά, μεθ' ἣν ἐκφώνησις·
Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεὺς τῆς εἰρήνης...

KONTAKION, OIKOS, SYNAGARION

Κοντάκιον. Ἦχος δ'. Αὐτόμελον.

Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ Σταυρῷ ἐκουσίως, τῇ ἐπώνυμῳ σου καινῇ πολιτείᾳ, τοὺς οἰκτιρομῶν σου δώρησαι, Χριστέ ὁ Θεός. Εὐφρανὸν ἐν τῇ δυνάμει σου, τοὺς πιστοὺς βασιλεῖς ἡμῶν, νίκας χορηγῶν αὐτοῖς, κατὰ τῶν πολεμίων· τὴν συμμαχίαν ἔχοιεν τὴν σὴν, ὄπλον εἰρήνης, ἀήττητον τρόπαιον.

Ὁ Οἶκος.

Ὁ μετὰ τρίτον οὐρανὸν ἀρθεῖς ἐν Παραδείσῳ, καὶ ῥήματα ἀκούσας τὰ ἀρρήτα καὶ θεῖα, ἀοὺκ ἐξὸν γλώσσαις λαλεῖν, τί τοῖς Γαλάταις γράφει, ὡς ἐρασταὶ τῶν Γραφῶν, ἀνέγνωτε καὶ ἔγνωτε· Ἐμοί, φησί, καυχᾶσθαι μὴ γένοιτο, πλην εἰ μὴ ἐν μόνῳ τῷ Σταυρῷ τῷ τοῦ Κυρίου, ἐν ᾧ παθῶν, ἔκτεινε τὰ πάθη. Αὐτὸν οὖν καὶ ἡμεῖς βεβαίως κρατῶμεν τοῦ Κυρίου τὸν Σταυρὸν καύχημα πάντες· ἔστι γὰρ σωτήριον ἡμῖν τοῦτο τὸ ξύλον, ὄπλον εἰρήνης, ἀήττητον τρόπαιον.

Συναξάριον.

Τῇ ΙΔ' τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἡ παγκόσμιος Ὑψωσις τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιῦ Σταυροῦ.

Στίχ. Τὰς ἐν λάρυγγι, Σῶτερ, ὑψώσεις φέρει.
Ὑψούμενον βλέπουσα τὸν Σταυρὸν κτίσις.

Ὑψώθη δεκάτη, Σταυροῦ ξύλον ἠδὲ τετάρτη.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ κοίμησις τοῦ ἐν ἀγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου· ἐν ταύτῃ γὰρ ἀνεπαύσατο, ἀλλὰ διὰ τὴν Ἑορτὴν τοῦ τιμίου Σταυροῦ μετετέθη ἡ τούτου Ἑορτὴ εἰς τὸν Νοέμβριον μῆνα.

Καὶ μνήμη τῆς εὐσεβεστάτης βασιλίσεως Πλακίλλης, συζύγου γενομένης τοῦ μεγάλου βασιλέως Θεοδοσίου.

Στίχ. Φθαρτὸν λιποῦσα στέμμα γῆς ἢ Πλακίλλα,
Ἐν οὐρανοῖς ἄφθαρτον εὗρηκε στέφος.

Αὕτη πάντα τὸν τῆς ζωῆς χρόνον ἐν εὐσεβείᾳ καὶ τῇ
τῶν νοσοῦντων ἐπιμελείᾳ διανύσασα, πρὸς Κύριον ἐ-
ξεδήμησε.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἐν ἀγίοις Πατέρων
ἡμῶν, τῶν συνελθόντων ἐν τῇ ἀγία καὶ Οἰ-
κουμενικῇ Ἐκτη Συνόδῳ, ἐπὶ τῆς βασιλείας
Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου, υἱοῦ Ἰουστι-
νιανοῦ τοῦ δευτέρου, τοῦ καλουμένου Ῥινο-
τιμήτου, Σεργίου τὴν Ἐκκλησίαν Κωνσταντι-
νουπόλεως ἰθύνοντος, καὶ Ἀγάθωνος τὴν
Ῥωμαίων. Ἡθροίσθη δὲ ἐν τῷ Τρούλλῳ τοῦ
Παλατίου, τῷ λεγομένῳ Ὡάτῳ, ἀναθέματι
καθυποβαλοῦσα Σέργιον καὶ Πύρρον καὶ Πέ-
τρον καὶ Παῦλον, Ἐπισκόπους γενομένους
Κωνσταντινουπόλεως. Μακρόβιον τε τὸν Ἀν-
τιοχείας, καὶ Κῦρον τὸν Ἀλεξανδρείας, καὶ Ὀ-
νώριον τὸν Ῥώμης, Στέφανόν τε καὶ Πολυ-
χρόνιον καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς. Ἦτις ἀγία Σύνο-
δος, ἐπὶ μὲν τοῦ δηλωθέντος Κωνσταντίνου
τοῦ Πωγωνάτου συνηθροίσθη· ἡ δὲ τῶν Κα-
νόνων ἔκδοσις ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ τοῦ υἱοῦ αὐ-
τοῦ γέγονε.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἀγίου Μάρτυρος
Πάπα.

Στίχ. Ἥιδεῖτο Πάπας πρὸς τὰ στίγματα στένειν,
Βοηθὸν ἐγγὺς τὸν Θεὸν κεκτημένος.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος Μάρτυς Θεοκλῆς ξί-
φει τελειοῦται.

Στίχ. Πρὸς κλησιν ἤκει καὶ Θεοκλῆς τὴν ἄνω,
Ἐχων ὄχημα τὴν τομὴν τὴν ἐκ ξίφους.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος Βαλεριανός, τὸ νήπι-
ον, ξίφει τελειοῦται.

Στίχ. Βαλεριανῷ τῷ μικρῷ Θεὸς μέγας,
Ἐν οὐρανῷ δέδωκε πάμμεγα στέφος.

Ὁ ἅγιος νέος ὀσιομάρτυς Μακάριος, ὁ ἐν
Θεσσαλονίκη μαρτυρήσας κατὰ τῷ ἀφκζ΄
(1527), ὁ καὶ μαθητὴς χρηματίσας τοῦ Πατρι-
άρχου Κωνσταντινουπόλεως Νήφωνος, ξίφει
τελειοῦται.

Στίχ. Μακάρων σιγηνώσεων ἀπολαύεις,
νέε ὀσιομάρτυς, Μακάριε γενναῖε.

Ταῖς αὐτῶν ἀγίαις πρεσβείαις, ὁ Θεός, ἐλέη-
σον ἡμᾶς. Ἀμήν.

Ἡμερᾶς ζ΄. Ὁ εἰρμός.

Ἐκνοον πρόσταγμα τυράννου δυσσεβοῦς,
λαοὺς ἐκλόνησε, πνέον ἀπειλῆς καὶ δυσφημί-
ας θεοστυγοῦς· ὅμως τρεῖς Παῖδας οὐκ ἐδει-
μάτωσε, θυμὸς θηριώδης, οὐ πῦρ βρόμιον·
ἀλλ' ἀντηχοῦντι δροσοβόλῳ πνεύματι, πυρὶ
συνόντες ἔψαλλον· Ὁ ὑπερύμνητος, τῶν Πα-
τέρων καὶ ἡμῶν, Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Ξύλου γευσάμενος ὁ πρῶτος ἐν βροτοῖς, φθο-
ρᾷ παρώκησε· ῥίψιν γὰρ ζωῆς ἀτιμοτάτην κα-
τακριθεὶς, ὄλω τῷ γένει σωματοφθόρος τις,
ὡς λύμη τῆς νόσου μετέδωκεν· ἀλλ' εὐρηκό-
τες γηγενεῖς ἀνάκλησιν, Σταυροῦ τὸ ξύλον
κράζομεν· Ὁ ὑπερύμνητος, τῶν Πατέρων καὶ
ἡμῶν, Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Δόξα.

Ἐλυσε πρόσταγμα Θεοῦ παρακοή, καὶ ξύλον
ἤνεγκε θάνατον βροτοῖς, τὸ μὴ εὐκαίρως με-
ταληφθέν· ἐν ἀσφαλείᾳ τῆς ἐριτίμου δέ, ἐν-
τεῦθεν ζωῆς τὸ ξύλον εἶργετο, ὃ νυκτιλόχου
δυσθανοῦς ἠνέφξεν, εὐγνωμοσύνη κράζον-
τος· Ὁ ὑπερύμνητος, τῶν Πατέρων καὶ ἡμῶν,
Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Καὶ νῦν.

Ῥάβδου προσπτύσσεται τὸ ἄκρον Ἰωσήφ, ὁ
γεννησόμενα, βλέπων Ἰσραὴλ, τῆς βασιλείας
τὸ κραταιόν, ὅπως συνέξει ὁ ὑπερένδοξος
Σταυρὸς προδηλῶν· οὗτος γὰρ τοῖς βασιλεῦ-
σι, τροπαιοῦχον καύχημα, καὶ φῶς τοῖς πίστει
κράζουσιν· Ὁ ὑπερύμνητος, τῶν Πατέρων καὶ
ἡμῶν, Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Καταβασία.

Ἐκνοον πρόσταγμα * τυράννου δυσσεβοῦς *
λαοὺς ἐκλόνησε, * πνέον ἀπειλῆς * καὶ δυ-
σφημίας θεοστυγοῦς· * ὅμως τρεῖς παῖδας *
οὐκ ἐδειμάτωσε * θυμὸς θηριώδης, * οὐ πῦρ
βρόμιον· * ἀλλ' ἀντηχοῦντι * δροσοβόλῳ
πνεύματι * πυρὶ συνόντες ἔψαλλον· * Ὁ ὑπε-
ρύμνητος * τῶν πατέρων καὶ ἡμῶν * Θεός, εὐ-
λογητὸς εἶ.

Ωιδὴ η΄. Ὁ εἰρμός.

Εὐλογεῖτε Παῖδες, τῆς Τριάδος ἰσάριθμοι, δημιουργὸν Πατέρα Θεόν· ὑμνεῖτε τὸν συγκαταβάντα Λόγον, καὶ τὸ πῦρ εἰς δρόσον μεταποιήσαντα· καὶ ὑπερυψοῦτε, τὸ πᾶσι ζωὴν παρέχον, Πνεῦμα πανάγιον εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ὑψουμένου ξύλου, ῥαντισθέντος ἐν αἵματι, τοῦ σαρκωθέντος Λόγου Θεοῦ, ὑμνεῖτε αἱ τῶν οὐρανῶν Δυνάμεις, βροτῶν τὴν ἀνάκλησιν ἐορτάζουσαι· Λαοὶ προσκυνεῖτε Χριστοῦ τὸν Σταυρὸν, δι' οὗ τῷ κόσμῳ ἀνάστασις εἰς τοὺς αἰῶνας.

Εὐλογοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα τὸν Κύριον, * ὑμνοῦντες καὶ ὑπερυψοῦντες αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Γηγενεῖς παλάμαις, οἰκονόμοι τῆς χάριτος, Σταυρὸν οὗ ἔσθη Χριστὸς ὁ Θεός, ὑψοῦτε ἱεροπρεπῶς καὶ λόγην, Θεοῦ Λόγου σῶμα ἀντιτορήσασαν. Ἰδέτωσαν ἔθνη πάντα τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ, δοξάζοντα εἰς τοὺς αἰῶνας.

Καὶ νῦν.

Οἱ τῇ ψήφῳ, προκριθέντες ἀγάλλεσθε, χριστιανῶν πιστοὶ Βασιλεῖς· καυχᾶσθε τῷ τροπαιοφόρῳ ὄπλῳ, λαχόντες θεόθεν, Σταυρὸν τὸν τίμιον· ἐν τούτῳ γὰρ φύλα πολέμων, θράσος ἐπιζητοῦντα, σκεδάννυνται εἰς τοὺς αἰῶνας.

Καταβασία.

Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν, προσκυνοῦμεν τὸν Κύριον, * ὑμνοῦντες καὶ ὑπερυψοῦντες αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Εὐλογεῖτε, παῖδες, * τῆς Τριάδος ἰσάριθμοι, * δημιουργὸν Πατέρα Θεόν· * ὑμνεῖτε τὸν συγκαταβάντα Λόγον * καὶ τὸ πῦρ εἰς δρόσον μεταποιήσαντα· * καὶ ὑπερυψοῦτε * τὸ πᾶσι ζωὴν παρέχον * Πνεῦμα πανάγιον εἰς τοὺς αἰῶνας.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ

Τῆς Ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ

Ψάλλονται τῇ 1ῃ Αὐγούστου, ἀπὸ τῆς 6ης μέχρι τῆς 13ης Αὐγούστου καὶ ἀπὸ τῆς 24ης Αὐγούστου μέχρι τῆς 21ης Σεπτεμβρίου.

[εἰς τὸ τέλος ἐκάστης ὥδῆς, εἰδεμὴ μετὰ τὸ συναξάριον]

Ωιδὴ α΄. Ἦχος πλ. δ΄.

Σταυρὸν χαράξας Μωσῆς * ἐπ' εὐθείας ῥάβδῳ, * τὴν Ἐρυθρὰν διέτεμε * τῷ Ἰσραὴλ πεζεύσαντι· * τὴν δὲ ἐπιστρεπτικῶς * Φαραὼ τοῖς ἄρμασι * κροτήσας ἤνωσεν, * ἐπ' εὐρους διαγράψας * τὸ ἀήττητον ὄπλον· * διὸ Χριστῷ ἄσωμεν, * τῷ Θεῷ ἡμῶν, ὅτι δεδόξασται.

Ωιδὴ γ΄.

Ῥάβδος εἰς τύπον * τοῦ μυστηρίου παραλαμβάνεται· * τῷ βλαστῷ γὰρ προκρίνει τὸν ἱερέα· * τῇ στειρευούσῃ δὲ πρῶην * Ἐκκλησία νῦν ἐξήνηθη * ξύλον Σταυροῦ * εἰς κράτος καὶ στερέωμα.

Ωιδὴ δ΄.

Εἰσακήκοα, Κύριε, * τῆς οἰκονομίας σου τὸ μυστήριον, * κατενόησα τὰ ἔργα σου * καὶ ἐδόξασά σου τὴν θεότητα.

Ωιδὴ ε΄.

Ὡ τρισμακάριστον Εὐλον! * ἐν ᾧ ἐτάθη Χριστός, * ὁ βασιλεὺς καὶ Κύριος· * δι' οὗ πέπτωκεν ὁ ξύλῳ ἀπατήσας, * τῷ ἐν σοὶ δελεασθεὶς * Θεῷ τῷ προσπαγέντι σαρκί, * τῷ παρέχοντι * τὴν εἰρήνην ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Ωιδὴ ς΄.

Νοτίου θηρὸς ἐν σπλάγχνοις * παλάμας Ἰωάννης * σταυροειδῶς διεκπετάσας, * τὸ σωτήριον πάθος * προδιετύπου σαφῶς· * ὅθεν τριήμερος ἐκδύς, * τὴν ὑπερκόσμιον ἀνάστασιν * ὑπεζωγράφησε * τοῦ σαρκὶ προσπαγέντος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ * καὶ τριήμερῳ ἐγέρσει * τὸν κόσμον φωτίσαντος.

Ωιδὴ ζ΄.

Ἐκνοσον πρόσταγμα * τυράννου δυσσεβοῦς * λαοὺς ἐκλόνησε, * πνέον ἀπειλῆς * καὶ δυ-

σφημίας θεοστυγούς· * ὅμως τρεῖς παῖδας * οὐκ ἐδειμάτωσε * θυμὸς θηριώδης, * οὐ πῦρ βρόμιον· * ἀλλ' ἀντηχοῦντι * δροσοβόλω πνεύματι * πυρὶ συνόντες ἔψαλλον· * Ὁ ὑπερύμνητος * τῶν πατέρων καὶ ἡμῶν * Θεός, εὐλογητὸς εἶ.

Ωιδὴ η΄.

Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν, προσκυνοῦμεν τὸν Κύριον, * ὑμνοῦντες καὶ ὑπερυψοῦντες αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Εὐλογεῖτε, παῖδες, * τῆς Τριάδος ἰσάριθμοι, * δημιουργὸν Πατέρα Θεόν· * ὑμνεῖτε τὸν συγκαταβάντα Λόγον * καὶ τὸ πῦρ εἰς δρόσον μεταποιήσαντα· * καὶ ὑπερυψοῦτε * τὸ πᾶσι ζωὴν παρέχον· * Πνεῦμα πανάγιον εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ὁ διάκονος· Τὴν Θεοτόκον ἐν ὕμνοις μεγαλύνομεν.

Ωιδὴ θ΄.

(Ἡ Τιμιωτέρα οὐ στιχολογεῖται).

Ὁ εἰρμός.

Μυστικὸς εἶ Θεοτόκε Παράδεισος, ἀγεωργήτως βλαστήσασα Χριστόν, ὑφ' οὗ τὸ τοῦ Σταυροῦ, ζωφόρον ἐν γῆ, προφυτούργηται δένδρον· δι' οὗ νῦν ὑψουμένου, προσκυνοῦντες αὐτόν, σὲ μεγαλύνομεν.

Μυστικὸς εἶ Θεοτόκε Παράδεισος, ...

Αγαλλέσθω τὰ δρυμοῦ ξύλα σύμπαντα, ἀγίασθείσης τῆς φύσεως αὐτῶν, ὑφ' οὗ περ ἐξ ἀρχῆς, ἐφυτεύθη Χριστοῦ, τανυθέντος ἐν ξύλῳ· δι' οὗ νῦν ὑψουμένου, προσκυνοῦμεν αὐτόν καὶ μεγαλύνομεν.

Τερὸν ἠγέρθη κέρας θεόφροσι, τῆς κεφαλῆς τῶν ἀπάντων ὁ Σταυρός, ἐν ᾧ ἀμαρτωλῶν νοουμένων, συνθλῶνται τὰ κέρατα πάντα· δι' οὗ νῦν ὑψουμένου, προσκυνοῦμεν αὐτόν καὶ μεγαλύνομεν.

Εἰρμός ἄλλος.

Ὁ διὰ βρώσεως τοῦ ξύλου, τῷ γένει προσγεγνημένος θάνατος, διὰ Σταυροῦ κατήρηται σήμερον· τῆς γὰρ Προμήτορος ἡ παγγενῆς

κατάρρα διαλέλυται, τῷ βλαστῷ τῆς ἀγνῆς Θεομήτορος· ἦν πᾶσαι αἱ Δυνάμεις, τῶν οὐρανῶν μεγαλύνουσι.

Μὴ τὴν πικρίαν τὴν τοῦ ξύλου, ἐάσας ἀναιρέσιμον Κύριε, διὰ Σταυροῦ τελείως ἐξήλειψας· ὅθεν καὶ ξύλον ἔλυσε ποτέ, πικρίαν ὑδάτων Μερῶα, προτυποῦν τοῦ Σταυροῦ τὴν ἐνέργειαν· ἦν πᾶσαι αἱ Δυνάμεις, τῶν οὐρανῶν μεγαλύνουσι.

Δόξα.

Ἀδιαλείπτως βαπτομένους, τῷ ζόφῳ τοῦ προπάτορος Κύριε, διὰ Σταυροῦ ἀνύψωσας σήμερον· ὡς γὰρ τῇ πλάνῃ ἄγαν ἀκρατῶς, ἡ φύσις προκατηνέχθη, παγκλήρως ἡμᾶς πάλιν ἀνώρθωσε, τὸ φῶς τὸ τοῦ Σταυροῦ σου· ὃν οἱ πιστοὶ μεγαλύνομεν.

Καὶ νῦν.

Ἵνα τὸν τύπον ὑποδείξης, τῷ κόσμῳ προσκυνούμενον Κύριε, τὸν τοῦ Σταυροῦ ἐν πᾶσιν ὡς ἔνδοξον, ἐν οὐρανῷ ἐμόρφωσας, φωτὶ ἀπλέτῳ ἠγλαϊσμένον, Βασιλεῖ πανοπλίαν ἀήτητον· ἦν πᾶσαι αἱ Δυνάμεις, τῶν οὐρανῶν μεγαλύνουσι.

Καταβασία.

Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε, παράδεισος, * ἀγεωργήτως βλαστήσασα Χριστόν, * ὑφ' οὗ τὸ τοῦ Σταυροῦ * ζωφόρον ἐν γῆ * πεφυτούργηται δένδρον· * δι' οὗ νῦν ὑψουμένου, * προσκυνοῦντες αὐτόν, * σὲ μεγαλύνομεν.

Καί·

Ὁ διὰ βρώσεως τοῦ ξύλου, τῷ γένει προσγεγνημένος θάνατος, διὰ Σταυροῦ κατήρηται σήμερον· τῆς γὰρ Προμήτορος ἡ παγγενῆς κατάρρα διαλέλυται, τῷ βλαστῷ τῆς ἀγνῆς Θεομήτορος· ἦν πᾶσαι αἱ Δυνάμεις, τῶν οὐρανῶν μεγαλύνουσι.

Συναπτὴ μικρά, μεθ' ἧν ἐκφώνησις·
Ἵτι σὲ αἰνοῦσι πᾶσαι αἱ δυνάμεις...

ΤΑ ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ

Ἐξαποστειλάριον. Τῶν μαθητῶν ὁρώντων σε.

Σταυρός, ὁ φύλαξ πάσης τῆς οἰκουμένης·
Σταυρός, ἡ ὠραιότης τῆς Ἐκκλησίας· Σταυ-
ρός, βασιλέων τὸ κραταίωμα· Σταυρός, πι-
στῶν τὸ στήριγμα. Σταυρός, Ἀγγέλων ἡ δόξα,
καὶ τῶν δαιμόνων τὸ τραῦμα. (δίς)

Ἔτερον, ὃ λέγεται ἅπαξ·
Γυναῖκες ἀκουτίσθητε.

Σταυρός ὑψοῦται σήμερον, καὶ κόσμος ἀγιά-
ζεται· ὁ γὰρ Πατὴρ συνεδρεύων, καὶ Πνεῦματι
τῷ Ἁγίῳ ἐν τούτῳ χεῖρας ἀπλώσας, τὸν κό-
σμον ὅλον εἴλκυσας, πρὸς σὴν Χριστὲ ἐπί-
γνωσιν· τοὺς οὖν εἰς σὲ πεποιθότας, θείας ἀ-
ξίωσον δόξης.

ΑΙΝΟΙ

Ἦχος πλ. δ'.

Πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν Κύριον. Αἰνεῖτε τὸν
Κύριον ἐκ τῶν οὐρανῶν, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τοῖς
ὑψίστοις. Σοὶ πρέπει ὕμνος τῷ Θεῷ.

Αἰνεῖτε αὐτόν, πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ· αἰ-
νεῖτε αὐτόν, πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ. Σοὶ
πρέπει ὕμνος τῷ Θεῷ.

Ἡ Στιχολογία (Ψαλμοὶ ρμη', ρμθ') καί·

Ἰστῶμεν Στίχους δ' καὶ ψάλλομεν Στιχηρὰ
προσόμοια.

Ἦχος πλ. δ'. Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος.

Στίχ. α'. Αἰνεῖτε αὐτόν ἐπὶ ταῖς δυναστείαις
αὐτοῦ· αἰνεῖτε αὐτόν κατὰ τὸ πλῆθος τῆς με-
γαλωσύνης αὐτοῦ.

Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος! τὸ ζωηφόρον
φυτόν, ὁ Σταυρὸς ὁ πανάγιος, εἰς ὕψος αἰρό-
μενος, ἐμφανίζεται σήμερον· δοξολογοῦσι
πάντα τὰ πέρατα· ἐκδειματοῦνται δαίμονες
ἅπαντες· ὦ οἶον δῶρημα, τοῖς βροτοῖς κεχάρι-
σται! δι' οὗ Χριστέ, σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν,
ὡς ὁ μόνος εὐσπλαγχνος.

Στίχ. β'. Αἰνεῖτε αὐτόν ἐν ἤχῳ σάλπιγγος· αἰ-
νεῖτε αὐτόν ἐν ψαλτηρίῳ καὶ κιθάρῳ.

Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος! τὸ ζωηφόρον
φυτόν, ...

Στίχ. γ'. Αἰνεῖτε αὐτόν ἐν τυμπάνῳ καὶ χορῷ·
αἰνεῖτε αὐτόν ἐν χορδαῖς καὶ ὄργανῳ.

Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος! ὡς βότρυν πλή-
ρη ζωῆς, ὁ βαστάσας τὸν ὑψιστον, ἀπὸ γῆς ὑ-
ψούμενος, Σταυρὸς ὁράται σήμερον· δι' οὗ
πρὸς Θεὸν πάντες εἰλκύσθημεν, καὶ κατεπό-
θη εἰς τέλος θάνατος. Ὡ ξύλον ἄχραντον!
ὑφ' οὗ ἀπολαύομεν τῆς ἐν Ἐδέμ, ἀθανάτου
βρώσεως, Χριστὸν δοξάζοντες.

Στίχ. δ'. Αἰνεῖτε αὐτόν ἐν κυμβάλοις εὐήχοις·
αἰνεῖτε αὐτόν ἐν κυμβάλοις ἀλαλαγμοῦ. Πᾶ-
σα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν Κύριον.

Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος! εὖρος καὶ μῆκος
Σταυροῦ, οὐρανοῦ ἰσοστάσιον, ὅτι θεία χάρι-
τι, ἀγιάζει τὰ σύμπαντα· ἐν τούτῳ ἔθνη βάρ-
βαρα ἤττηνται· ἐν τούτῳ σκῆπτρα ἀνάκτων
ἠδραστοῦνται. Ὡ θείας κλίμακος! δι' ἧς ἀνατρέ-
χομεν εἰς οὐρανοὺς, ὑψοῦντες ἐν ἄσμασι, Χρι-
στὸν τὸν Κύριον.

Δόξα. Καὶ νῦν. Ἦχος πλ. β'.

Σήμερον προέρχεται ὁ Σταυρὸς τοῦ Κυρίου,
καὶ πιστοὶ εἰσδέχονται αὐτόν ἐκ πόθου, καὶ
λαμβάνουσιν ἰάματα ψυχῆς τε καὶ σώματος,
καὶ πάσης μαλακίας. Αὐτὸν ἀσπασώμεθα τῇ
χαρᾷ καὶ τῷ φόβῳ· φόβῳ διὰ τὴν ἁμαρτίαν,
ὡς ἀνάξιοι ὄντες· χαρᾷ δὲ διὰ τὴν σωτηρίαν,
ἣν παρέχει τῷ κόσμῳ, ὁ ἐν αὐτῷ προσπαγεὶς
Χριστὸς ὁ Κύριος, ὁ ἔχων τὸ μέγα ἔλεος.

Καὶ εὐθὺς ψάλλεται
εἰς ἤχον δ' αγία·

Ἡ ΜΕΓΑΛΗ ΔΟΞΟΛΟΓΙΑ

Δόξα σοι τῷ δείξαντι τὸ φῶς. * Δόξα ἐν ὑψί-
στοις Θεῷ * καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, * ἐν ἀνθρώ-
ποις εὐδοκία.

Ὑμνοῦμέν σε, * εὐλογοῦμέν σε, * προσκυνου-
μέν σε, * δοξολογοῦμέν σε, * εὐχαριστοῦμέν
σοι * διὰ τὴν μεγάλην σου δόξαν.

Κύριε βασιλεῦ, * ἐπουράνιε Θεέ, * Πάτερ παντοκράτορ * Κύριε Υἱὲ μονογενές, * Ἰησοῦ Χριστέ, * καὶ ἅγιον Πνεῦμα.

Κύριε ὁ Θεός, * ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, * ὁ Υἱὸς τοῦ Πατρός, * ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου, * ἐλέησον ἡμᾶς, * ὁ αἴρων τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου.

Πρόσδεξαι τὴν δέησιν ἡμῶν, * ὁ καθήμενος ἐν δεξιᾷ τοῦ Πατρός, * καὶ ἐλέησον ἡμᾶς.

Ὅτι σὺ εἶ ὁ μόνος ἅγιος, * σὺ εἶ ὁ μόνος Κύριος, * Ἰησοῦς Χριστός, * εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρός. Ἀμήν.

Καθ' ἐκάστην ἡμέραν εὐλογήσω σε * καὶ αἰνέσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα * καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

Καταξίωσον, Κύριε, * ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ * ἀναμαρτήτους φυλαχθῆναι ἡμᾶς.

Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, * ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, * καὶ αἰνετὸν καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομά σου * εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Γένοιτο, Κύριε, * τὸ ἔλεός σου ἐφ' ἡμᾶς, * καθάπερ ἠλπίσαμεν ἐπὶ σέ.

Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε * δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου. (ἐκ γ')

Κύριε, * καταφυγὴ ἐγενήθης ἡμῖν * ἐν γενεᾷ καὶ γενεᾷ. * Ἐγὼ εἶπα * Κύριε, ἐλέησόν με * ἵασαι τὴν ψυχὴν μου, * ὅτι ἥμαρτόν σοι.

Κύριε, πρὸς σέ κατέφυγον * δίδαξόν με τοῦ ποιεῖν τὸ θέλημά σου, * ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός μου.

Ὅτι παρὰ σοὶ πηγὴ ζωῆς * ἐν τῷ φωτί σου ὀψόμεθα φῶς.

Παράτεινον τὸ ἔλεός σου * τοῖς γινώσκουσί σε.

Ἅγιος ὁ Θεός, * ἅγιος ἰσχυρός, * ἅγιος ἀθάνατος * ἐλέησον ἡμᾶς. (ἐκ γ')

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἀγίῳ Πνεύματι.

Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

Ἅγιος ἀθάνατος * ἐλέησον ἡμᾶς.

Καὶ πάλιν ἰσχυροτέρα φωνῇ·

Ἅγιος ὁ Θεός, * ἅγιος ἰσχυρός, * ἅγιος ἀθάνατος * ἐλέησον ἡμᾶς.

Ἡ τελετὴ τῆς ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ

ΠΕΡΙΦΟΡΑ. Εἰς τὸ τέλος τῆς δοξολογίας οἱ μὲν χοροὶ, ἀφοῦ μεταβοῦν εἰς τὴν βορείαν πύλην τοῦ ἱεροῦ, ἄρχονται τοῦ ἁσματικοῦ «Ἅγιος ὁ Θεός», ὁ δὲ πρὸ τῆς ἀγίας Τραπεζῆς ἰστάμενος ἱερεὺς, ἀφοῦ θυμιάσῃ τὸν ἐπ' αὐτῆς ἐν ἠὺτρεπισμένῳ δίσκῳ μετὰ κλάδων βασιλικοῦ καὶ τριῶν ἀνημμένων κηρίων κείμενον τίμιον Σταυρόν, αἶρει τὸν δίσκον, θέτει αὐτὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καί, στραφεὶς περὶ τὴν ἀγίαν Τράπεζαν ἐκ δεξιῶν πρὸς τὰ ἀριστερά, ἐξέρχεται διὰ τῆς βορείας πύλης τοῦ ἱεροῦ, προπορευομένων αὐτοῦ κατὰ τάξιν τῶν λαμπαδούχων, τῶν φερόντων τὰ ἐξαπτέρυγα, τῶν χορῶν ψαλλόντων τὸ ἁσματικὸν «Ἅγιος ὁ Θεός» μέχρι τέλους τῆς περιφορᾶς καὶ τῶν μετὰ θυμιατῶν θυμιώντων τὸν τίμιον Σταυρόν.

Α' ΥΨΩΣΙΣ. Ὁ ἱερεὺς φέρει τὸν Σταυρόν εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ –συνήθως εἰς τὸν σολέα–, ἔνθα περιελθὼν κύκλῳ τρεῖς ἠὺτρεπισμένον τετραπόδιον, ἴσταται πρὸ αὐτοῦ βλέπων πρὸς ἀνατολὰς καὶ ὑψῶν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τὸν δίσκον, ἐκφωνεῖ «Σοφία ὀρθοί», ἀποθέμενος δ' αὐτὸν ἐπὶ τοῦ τετραποδίου, θυμιά ἑκκύκλῳ αὐτοῦ σταυροειδῶς, ψάλλων «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου», ὃ ἐπαναλαμβάνει ἕκαστος τῶν χορῶν ἀνὰ μίαν.

Α' ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΙΣ. Ακολουθῶς ὁ ἱερεὺς ἀφοῦ ποιῆσῃ μετανοίας τρεῖς, λαμβάνει ἀνὰ χεῖρας μετὰ κλάδων βασιλικοῦ τὸν τίμιον Σταυρόν καὶ βλέπων πρὸς ἀνατολὰς ὑψοῖ αὐτὸν λέγων «Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον»· οἱ χοροὶ τὸ «Κύριε, ἐλέησον» ἑκατόν, ἐνῶ ὁ ἱερεὺς σφραγίσας τρεῖς μετὰ τοῦ τιμίου Σταυροῦ κλίνει τὴν κεφαλὴν ἠρέμα, κύπτει ὅσον σπιθαμὴν ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῆς γῆς καὶ κατὰ μικρόν, ἄχρι πληρώσεως τῆς α' ἑκατοντάδος, ἀνίσταται.

Β΄ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΙΣ. Εἶτα, ἀφοῦ στραφῆ ἐπὶ τὰ δεξιὰ, ἴσταται βλέπων πρὸς βορρᾶν καὶ ὑψοῖ τὸν τίμιον Σταυρὸν λέγων «Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Γένους, πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐν τῷ κράτει ἡμῶν, τοῦ κατὰ ξηρὰν, θάλασσαν καὶ ἀέρα φιλοχρίστου ἡμῶν στρατοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐπι πλέον συνεργῆσαι καὶ κατενοδῶσαι αὐτὸ ἐν πᾶσιν»· οἱ χοροὶ τὸ «Κύριε, ἐλέησον» ἑκατόν, ἐνῶ ὁ ἱερεὺς σφραγίσας καὶ πάλιν τρις μετὰ τοῦ τιμίου Σταυροῦ, κλίνει τὴν κεφαλὴν κ.λπ., καὶ κατὰ μικρὸν ἀνίσταται ἄχρι πληρώσεως τῆς β΄ ἑκατοντάδος.

Γ΄ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΙΣ. Εἶτα, στραφεὶς ἐπὶ δεξιὰ, ἴσταται βλέπων πρὸς δυσμὰς καὶ ὑψοῖ τὸν τίμιον Σταυρὸν, ἐκφωνῶν «Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφότητος»· οἱ χοροὶ τὴν γ΄ ἑκατοντάδα, κ.τ.λ. ὡς προεγράφησαν.

Δ΄ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΙΣ. Αὐθις ὁ ἱερεὺς στραφεὶς ἐπὶ τὰ δεξιὰ, ἴσταται βλέπων πρὸς νότον καὶ ὑψοῖ τὸν τίμιον Σταυρὸν λέγων «Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης, υἰείας, σωτηρίας, συγχωρήσεως καὶ ἀφέσεως τῶν ἀμαρτιῶν τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ, ἐπιτρόπων, ἐνοριτῶν καὶ συνδρομητῶν τῆς ἀγίας ἐκκλησίας ταύτης σὺν γυναιξὶ καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῶν»· οἱ χοροὶ τὴν δ΄ ἑκατοντάδα, κ.τ.λ. ὡς προεγράφησαν.

Ε΄ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΙΣ. Τέλος ὁ ἱερεὺς στρέφεται ἐπὶ τὰ δεξιὰ, ἴσταται βλέπων πρὸς ἀνατολὰς καὶ ὑψοῖ τὸν τίμιον Σταυρὸν, ἐκφωνῶν «Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ πάσης ψυχῆς χριστιανῶν ὀρθοδόξων, υἰείας τε καὶ σωτηρίας καὶ ἀφέσεως τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν»· οἱ χοροὶ τὴν ε΄ ἑκατοντάδα, κ.τ.λ. ὡς προεγράφησαν.

ΚΥΡΙΑ ΥΨΩΣΙΣ. Μετὰ ταῦτα γίνεται ἡ κυρίως ὑψωσις· ὁ ἱερεὺς ἰστάμενος πρὸ τοῦ τετραποδίου καὶ βλέπων πρὸς ἀνατολὰς ὑψοῖ τὸν τίμιον Σταυρὸν ψάλλων τὸ κοντάκιον «Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ σταυρῷ ἐκουσίως», εὐλογεῖ μετὰ τοῦ τιμίου Σταυροῦ τὸν λαόν, ἀποθέτει αὐτὸν ἐπὶ τοῦ δίσκου καὶ προσκυνεῖ αὐτόν, ψάλλων «Τὸν σταυρὸν σου προσκυνοῦμεν, δέσποτα, καὶ τὴν ἀγίαν σου ἀνάστασιν δοξάζομεν», ὃ ἐπαναλαμβάνει ἕκαστος τῶν χορῶν

ἀνὰ μίαν· εἶθ' οὕτως οἱ χοροὶ τὰ ἰδιόμελα «Δεῦτε, πιστοὶ» κ.λπ.· τούτων ψαλλομένων, προσέρχεται ὁ λαὸς εἰς προσκύνησιν τοῦ τιμίου Σταυροῦ, ἧς πληρωθείσης, ὁ β΄ χορὸς ψάλλει τὸ ἀπολυτίκιον «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου» ἅπαξ.

Ἐν ὅσῳ δὲ γίνεται ἡ προσκύνησις, ψάλλομεν τὰ παρόντα Ἰδιόμελα.

Ἦχος β΄.

Δεῦτε πιστοί, τὸ ζωοποιὸν ξύλον προσκυνήσωμεν, ἐν ᾧ Χριστὸς ὁ Βασιλεὺς τῆς δόξης ἐκουσίως χεῖρας ἐκτείνας, ὑψωσεν ἡμᾶς εἰς τὴν ἀρχαίαν μακαριότητα, οὐς πρὶν ὁ ἐχθρὸς, δι' ἠδονῆς συλήσας, ἐξορίστους Θεοῦ πεποίηκε. Δεῦτε πιστοὶ ξύλον προσκυνήσωμεν, δι' οὗ ἠξιώθημεν, τῶν ἀοράτων ἐχθρῶν συντρίβειν τὰς κάρας. Δεῦτε πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν, τὸν Σταυρὸν τοῦ Κυρίου ὑμνοῖς τιμήσωμεν. Χαίροις Σταυρὲ τοῦ πεσόντος Ἀδάμ ἡ τελεία λύτρωσις. Ἐν σοὶ οἱ πιστότατοι βασιλεῖς ἡμῶν καυχῶνται, ὡς τῇ σῇ δυνάμει, Ἰσραηλίτην λαὸν κραταιῶς ὑποτάττοντες. Σὲ νῦν μετὰ φόβου χριστιανοὶ ἀσπαζόμενοι, τὸν ἐν σοὶ προσπαγέοντα Θεὸν δοξάζομεν, λέγοντες· Κύριε, ὁ ἐν αὐτῷ σταυρωθεὶς, ἐλέησον ἡμᾶς, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος.

Ἦχος πλ. α΄.

Δεῦτε λαοί, τὸ παράδοξον θαῦμα καθορῶντες, τοῦ Σταυροῦ τὴν δύναμιν προσκυνήσωμεν· ὅτι ξύλον ἐν Παραδείσῳ θάνατον ἐβλάστησε· τὸ δέ, τὴν ζωὴν ἐξήνηθησεν, ἀναμάρτητον ἔχον προσηλωμένον τὸν Κύριον, ἐξ οὗ πάντα τὰ ἔθνη, ἀφθαρσίαν τρυγῶντες, κραυγάζομεν· Ὁ διὰ Σταυροῦ θάνατον καταργήσας, καὶ ἡμᾶς ἐλευθερώσας, δόξα σοι.

Ὁ αὐτός.

Ἡ φωνὴ τῶν Προφητῶν σου, Ἡσαΐου καὶ Δαυῖδ, ἐπληρώθη ὁ Θεός, ἡ λέγουσα· Ἡξουσι πάντα τὰ ἔθνη Κύριε, καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου· ἰδοὺ γὰρ ὁ λαός, ὃς τῆς σῆς ἀγαθῆ χάριτος πεπλήρωται, ἐν ταῖς αὐλαῖς σου Ἱερουσαλήμ. Ὁ Σταυρὸν ὑπομείνας ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ τῇ ἀναστάσει σου ζωοποιῶν, φύλαξον καὶ σῶσον ἡμᾶς.

Ἦχος πλ. β΄.

Σήμερον τὸ φυτὸν τῆς ζωῆς, ἐκ τῶν τῆς γῆς ἀδύτων ἀνιστάμενον, τοῦ ἐν αὐτῷ παγέντος Χριστοῦ, πιστοῦται τὴν ἀνάστασιν· καὶ ἀνυψούμενον χερσὶν ἱεραῖς, τὴν αὐτοῦ πρὸς οὐρανούς καταγγέλλει ἀνύψωσιν, δι' ἧς τὸ ἡμέτερον φύραμα, ἐκ τῆς εἰς γῆν καταπτώσεως, εἰς οὐρανούς πολιτεύεται· διὸ εὐχαρίστως βοήσωμεν· Κύριε, ὁ ὑψωθείς ἐν αὐτῷ, καὶ δι' αὐτοῦ συνυψώσας ἡμᾶς, τῆς οὐρανόθεν χαρᾶς ἀξίωσον τοὺς ὑμνοῦντάς σε.

Ὁ αὐτός.

Ὁ τετραπέρατος κόσμος σήμερον ἀγιάζεται, τοῦ τετραμεροῦς ὑψουμένου σου Σταυροῦ, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ τὸ κέρασ τῶν πιστῶν, συνυψοῦται βασιλέων ἡμῶν, ἐν αὐτῷ τῶν δυσμενῶν συντριβόντων τὰ κέρατα. Μέγας εἶ Κύριε, καὶ θαυμαστός ἐν τοῖς ἔργοις σου! δόξα σοι.

Ὁ αὐτός.

Τῶν Προφητῶν αἱ φωναί, τὸ Ξύλον τὸ ἅγιον προκατήγγειλαν, δι' οὗ τῆς ἀρχαίας ἠλευθερώθη κατάρας, τῆς τοῦ θανάτου ὁ Ἀδάμ· ἡ κτίσις σήμερον, ὑψουμένου τούτου, συνυψοῖ τὴν φωνήν, τὸ ἐκ Θεοῦ αἰτουμένη πλούσιον ἔλεος. Ἀλλ' ὁ μόνος ἐν ἐλέει ἀμέτρητος Δέσποτα, ἰλασμός γενοῦ ἡμῖν, καὶ σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Δόξα. Καὶ νῦν. Ἦχος πλ. δ΄.

Ἡ φωνὴ τοῦ Προφήτου σου Μωυσέως ὁ Θεός, πεπλήρωται ἢ λέγουσα· Ὁψεσθε τὴν ζωὴν ὑμῶν κρεμαμένην, ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν. Σήμερον Σταυρὸς ὑψοῦται, καὶ κόσμος ἐκ πλάνης ἠλευθέρωται. Σήμερον τοῦ Χριστοῦ ἡ Ἀνάστασις ἐγκαινίζεται, καὶ τὰ πέρατα τῆς γῆς ἀγάλλονται, ἐν κυμβάλοις δαυιτικοῖς ὕμνον σοι προσφέροντα, καὶ λέγοντα· Εἰργάσω σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς ὁ Θεός, Σταυρὸν καὶ τὴν Ἀνάστασιν, δι' ὧν ἡμᾶς ἔσωσας, ἀγαθὲ καὶ φιλόανθρωπε. Παντοδύναμε Κύριε, δόξα σοι.

Καὶ Ἀπόλυσις.

* * * * *

Εἰς τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν

Ὁ διάκονος τὰ εἰρηνικὰ
καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν ἐκφώνησιν·
Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα...

Τὰ Ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς.

Ἀντίφωνον Α΄. Ἦχος β΄. Ψαλμὸς κα΄ (21).

Στίχ. α΄. Ὁ Θεός, ὁ Θεός μου, πρόσχες μοι· ἵνα τί ἐγκατέλιπές με; Μακρὰν ἀπὸ τῆς σωτηρίας μου οἱ λόγοι τῶν παραπτωμάτων μου. (κα΄ 2)

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, * Σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

Στίχ. β΄. Ὁ Θεός μου, κεκράξομαι ἡμέρας, καὶ οὐκ εἰσακούση, καὶ νυκτός, καὶ οὐκ εἰς ἀνοιάν ἐμοί. (κα΄ 3)

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Στίχ. γ΄. Πάντες οἱ θεωροῦντές με ἐξεμυκτήρισάν με, ἐλάλησαν ἐν χεῖλεσιν, ἐκίνησαν κεφαλὴν. (κα΄ 8)

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Στίχ. δ΄. Περιεκύκλωσάν με μύσχοι πολλοί, ταῦροι πίονες περιέσχον με. (κα΄ 13)

Δόξα. Καὶ νῦν.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Ὁ διάκονος τὴν μικρὰν συναπτὴν
καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν ἐκφώνησιν·
Ὅτι σὸν τὸ κράτος...

Ἀντίφωνον Β΄. Ἦχος β΄. Ψαλμὸς ογ΄ (73).

Στίχ. α΄. Ἰνατί, ὁ Θεός, ἀπώσω εἰς τέλος; ὠργίσθη ὁ θυμός σου ἐπὶ πρόβατα νομῆς σου; (ογ΄ 1)

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, * ὁ σαρκὶ σταυρωθεὶς, * ψάλλοντάς σοι, Ἀλληλούϊα.

Στίχ. β΄. Μνήσθητι τῆς συναγωγῆς σου, ἧς ἐκθήσω ἀπ' ἀρχῆς. (ογ΄ 2)

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, * ὁ σαρκὶ ...

Στίχ. γ΄. Ἐλυτρώσω ῥάβδον κληρονομίας σου, ὄρος Σιών τοῦτο, ὃ κατεσκήνωσας ἐν αὐτῷ. (ογ΄ 2)

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, * ὁ σαρκὶ ...

Στίχ. δ΄. Ὁ δὲ Θεὸς βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰώνων, εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς. (οἱ 12)

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, * ὁ σαρκί ...

Δόξα. Καὶ νῦν.

Ὁ μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, * ἀθάνατος ὑπάρχων * καὶ καταδεξάμενος * διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν * σαρκωθῆναι ἐκ τῆς ἀγίας Θεοτόκου * καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, * ἀτρέπτως ἐνανθρωπήσας, * σταυρωθεὶς τε, Χριστὲ ὁ Θεός, * θανάτῳ θάνατον πατήσας, * εἰς ὧν τῆς ἀγίας Τριάδος, * συνδοξαζόμενος τῷ Πατρὶ * καὶ τῷ ἀγίῳ Πνεύματι, * σῶσον ἡμᾶς.

**Ὁ διάκονος τὴν μικρὰν συναπτὴν
καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν ἐκφώνησιν·
Ὅτι ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος...**

Ἀντίφωνον Γ΄. Ἦχος α΄. Ψαλμὸς 98.

Στίχ. α΄. Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, ὀργιζέσθωσαν λαοί· ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν Χερουβὶμ, σαλευθήτω ἡ γῆ. (98)

Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου, καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου, νίκας τοῖς βασιλεῦσι κατὰ βαρβάρων δωρούμενος, καὶ τὸ σὸν φυλάττων, διὰ τοῦ Σταυροῦ σου πολίτευμα.

Στίχ. β΄. Κύριος ἐν Σιών μέγας καὶ ὑψηλός ἐστιν ἐπὶ πάντας τοὺς λαούς. (98)

Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου...

Στίχ. γ΄. Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ ὀνόματί σου τῷ μεγάλῳ, ὅτι φοβερόν καὶ ἅγιόν ἐστι. (98)

Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου...

ΜΙΚΡΑ ΕΙΣΟΔΟΣ

Εἰσοδικόν. Ἦχος β΄.

(Ἐὰν εἰσοδεύουν πολλοὶ ἱερεῖς, ψάλλουν αὐτοὶ τὸ εἰσοδικόν).

Ὑψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν * καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, * ὅτι ἅγιός ἐστι. * (98). Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, * ὁ σαρκί σταυρωθεὶς, * ψάλλοντάς σοι Ἀλληλουῖα.

Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς. Ἦχος α΄.
(ψάλλεται ὑπὸ τῶν ἱερέων, ἐὰν τελεῖται συλλειτουργῶν)

Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου, καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου, νίκας τοῖς βασιλεῦσι κατὰ βαρβάρων δωρούμενος, καὶ τὸ σὸν φυλάττων, διὰ τοῦ Σταυροῦ σου πολίτευμα.

Κοντάκιον τῆς Ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ.
(Ψάλλεται ἀπὸ ἰδ΄ ἕως κα΄ Σεπτεμβρίου).

Ἦχος δ΄. Αὐτόμελον.

Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ Σταυρῷ ἐκουσίως, * τῇ ἐπωνύμῳ σου καινῇ πολιτείᾳ * τοὺς οἰκτιροῦσόν σου δώρησαι, * Χριστὲ ὁ Θεός, * εὐφρανὸν ἐν τῇ δυνάμει σου * τοὺς πιστοὺς βασιλεῖς ἡμῶν, * νίκας χορηγῶν αὐτοῖς * κατὰ τῶν πολεμίων * τὴν συμμαχίαν ἔχοιεν τὴν σὴν, * ὄπλον εἰρήνης, * ἀήττητον τρόπαιον.

ΤΡΙΣΑΓΙΟΣ ΥΜΝΟΣ

Ἀντὶ τοῦ Τρισαγίου.

Τὸν Σταυρόν σου προσκυνοῦμεν Δέσποτα, καὶ τὴν ἀγίαν σου Ἀνάστασιν δοξαζόμεν.

Ἀπόστολον καὶ Εὐαγγέλιον τῆς ἑορτῆς.

Προκείμενον καὶ Ἀλληλουῖα τῆς ἑορτῆς.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Προκείμενον. Ἦχος βαρῦς. (Ψαλμὸς 118).

Ὑψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ὅτι ἅγιός ἐστι.

Στίχ. Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, ὀργιζέσθωσαν λαοί· ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν Χερουβὶμ, σαλευθήτω ἡ γῆ.

Πρὸς Κορινθίους Α΄ Ἐπιστολῆς Παύλου τὸ Ἀνάγνωσμα.

(α΄ 18-24)

Ἀδελφοί, ὁ λόγος ὁ τοῦ σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία ἐστὶ, τοῖς δὲ σωζομένοις ἡμῖν δύναμις Θεοῦ ἐστὶ. Γέγραπται γάρ· «Ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύνε-

σιν τῶν συνετῶν ἀθετήσω». Ποῦ σοφός; Ποῦ γραμματεὺς; Ποῦ συζητητῆς τοῦ αἰῶνος τούτου; Οὐχὶ ἐμώρανεν ὁ Θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου; Ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν Θεόν, εὐδόκησεν ὁ Θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος σῶσαι τοὺς πιστεύοντας. Ἐπειδὴ καὶ Ἰουδαῖοι σημεῖον αἰτοῦσι καὶ Ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσιν, ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν Χριστὸν ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, Ἕλλησι δὲ μωρίαν, αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς, Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι, Χριστὸν Θεοῦ δύναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν.

Ἀλληλούϊα (γ'). Ἦχος α'. (Ψαλμὸς ογ').

Στίχ. Μνήσθητι τῆς συναγωγῆς σου, ἧς ἐκτίσω ἀπ' ἀρχῆς· ἐλυτρώσω ῥάβδον κληρονομίας σου, ὄρος Σιών τοῦτο, ὃ κατεσκήνωσας ἐν αὐτῷ.

Ὁ δὲ Θεὸς βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰώνων, εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην
(ιθ' 6-11, 13-20, 25-28, 30).

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, συμβούλιον ἐποίησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι κατὰ τοῦ Ἰησοῦ ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσι. Καὶ παρεγένοντο πρὸς Πιλάτον λέγοντες· Σταύρωσον σταύρωσον. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ σταυρώσατε, ἐγὼ γὰρ οὐχ εὐρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν. Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· Ἡμεῖς νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ὀφείλει ἀποθανεῖν, ὅτι υἱὸν Θεοῦ ἑαυτὸν ἐποίησεν. Ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ Πιλάτος τοῦτον τὸν λόγον, μᾶλλον ἐφοβήθη, καὶ εἰσηλθεν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν καὶ λέγει τῷ Ἰησοῦ· Πόθεν εἶ σύ; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπόκρισιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ. Λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Πιλάτος· Ἐμοὶ οὐ λαλεῖς; οὐκ οἶδας ὅτι ἐξουσίαν ἔχω ἀπολύσαι σε καὶ ἐξουσίαν ἔχω σταυρῶσαι σε; ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Οὐκ εἶχες ἐξουσίαν κατ' ἐμοῦ οὐδεμίαν εἰ μὴ ἦν δεδομένον σοι ἄνωθεν· διὰ τοῦτο ὁ παραδούς μέ σοι μείζονα ἁμαρτίαν ἔχει. Ὁ οὖν Πιλάτος ἀκούσας τῶν λόγων τούτων ἤγαγεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ

βήματος εἰς τόπον λεγόμενον Λιθόστρωτον, Ἑβραϊστὶ δὲ Γαββαθᾶ· ἦν δὲ Παρασκευὴ τοῦ πάσχα, ὥρα ἦν ὡς ἕκτη. καὶ λέγει τοῖς Ἰουδαίοις· Ἴδε ὁ βασιλεὺς ὑμῶν. Ἐκραύγασαν οὖν ἐκείνοι· Ἄρον ἄρον, σταύρωσον αὐτόν. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος· Τὸν βασιλέα ὑμῶν σταυρώσω; Ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς· Οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ μὴ Καίσαρα. Τότε οὖν παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς ἵνα σταυρωθῇ. Παρέλαβον οὖν τὸν Ἰησοῦν· καὶ βαστάζων αὐτῷ τὸν σταυρὸν ἐξήλθεν εἰς τὸν λεγόμενον Κρανίου Τόπον, ὃ λέγεται Ἑβραϊστὶ Γολγοθᾶ, ὅπου αὐτὸν ἐσταύρωσαν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλους δύο ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, μέσον δὲ τὸν Ἰησοῦν. Ἐγραψεν δὲ καὶ τίτλον ὁ Πιλάτος καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· ἦν δὲ γεγραμμένον· Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. Τοῦτον οὖν τὸν τίτλον πολλοὶ ἀνέγνωσαν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν ὁ τόπος τῆς πόλεως ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἦν γεγραμμένον Ἑβραϊστὶ, Ῥωμαϊστὶ, Ἑλληνιστὶ. Εἰστήκεισαν δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ. Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα ὃν ἠγάπα, λέγει τῇ μητρί· Γύναι, ἴδε ὁ υἱός σου. Εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ· Ἴδε ἡ μήτηρ σου. Καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν αὐτὴν ὁ μαθητῆς εἰς τὰ ἴδια. Μετὰ τοῦτο εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἤδη πάντα τετέλεστοι, κλίνας τὴν κεφαλὴν παρέδωκεν τὸ πνεῦμα. Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, ἵνα μὴ μείνη ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ, ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν· ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνου τοῦ σαββάτου· ἠρώτησαν τὸν Πιλάτον ἵνα κατεαγῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη, καὶ ἀρθῶσιν. Ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται, καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ συσταυρωθέντος αὐτῷ· ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες ὡς εἶδον αὐτὸν ἤδη τεθηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη, ἀλλ' εἰς τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἐνυξε, καὶ εὐθέως ἐξήλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ. Καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκε, καὶ ἀληθινὴ ἐστὶν ἡ μαρτυρία αὐτοῦ.

Δόξα σοι, Κύριε, δόξα σοι.

Καὶ γίνεται τὸ κήρυγμα τοῦ Θεοῦ λόγου.

Καὶ καθεξῆς ἡ Θεία Λειτουργία
τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου.

Εἰς τό· Ἐξαιρέτως τῆς Παναγίας...

Ὁ α' εἶρμος τῆς θ' ᾠδῆς τοῦ κανόνος.

Ἦχος πλ. δ'.

Μυστικός εἶ Θεοτόκε Παράδεισος, ἀγεωργή-
τως βλαστήσασα Χριστόν, ὑφ' οὗ τὸ τοῦ
Σταυροῦ, ζωηφόρον ἐν γῆ, προφυτούργηται
δένδρον· δι' οὗ νῦν ὑψουμένου, προσκυνούν-
τες αὐτόν, σὲ μεγαλύνομεν.

Κοινωνικόν. Ψαλμὸς δ' (4).

Ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου
σου, Κύριε. Ἀλληλούϊα.

Μετὰ τὴν μετάδοσιν.

Ἀντὶ τοῦ «Εἶδομεν τὸ φῶς...», τὸ «Σῶσον Κύ-
ριε τὸν λαόν σου...».

Εἰς τό· Πάντοτε, νῦν καὶ αἰεί...

Ἦχος β'.

Πληρωθήτω τὸ στόμα ἡμῶν * αἰνέσεώς σου,
Κύριε, * ὅπως ἀνυμνήσωμεν τὴν δόξαν σου, *
ὅτι ἠξίωσας ἡμᾶς * τῶν ἁγίων σου μετασχεῖν
μυστηρίων· * τήρησον ἡμᾶς ἐν τῷ σῶ ἁγια-
σμῷ, * ὅλην τὴν ἡμέραν * μελετῶντας τὴν δι-
καιοσύνην σου. * Ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα, ἀλ-
ληλούϊα.

Μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχήν. Ἦχος β'.

Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον * ἀπὸ τοῦ
νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος. (ἐκ γ')

Ἀπόλυσις· Ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν... δυνάμει
τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιῦ σταυροῦ, οὗ τὴν ὑ-
ψωσιν ἐορτάζομεν, προστασίαις τῶν τιμίων...

Δι' εὐχῶν... Ἀμήν.

ΕΙΔΗΣΙΣ

Ἰστέον, ὅτι, ἢ ἂν ἡμέρα τύχη ἢ σεβάσμιος αὕτη Ἑορτή,
εἴτε Σαββάτῳ εἴτε Κυριακῇ, τυρὸν ἢ ὦον ἢ ἰχθὺν οὐκ ἐ-
σθίομεν, εἰ μὴ μόνον ἔλαιον καὶ οἶνον, εὐχαριστοῦντες
Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν.

ΙΕΡΑΤΙΚΟΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ ΥΨΩΣΕΩΣ

Ἦψῶν τὸν δίσκον πρὸς ἀνατολάς, λέγει·
Σοφία· ὀρθοί. Αποθέμενος δ' αὐτὸν
ἐπὶ τοῦ τετραποδίου, θυμιᾷ κύκλω αὐτοῦ
σταυροειδῶς, ψάλλων· (Ἦχος α΄.)

Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου, καὶ εὐλόγησον
τὴν κληρονομίαν σου, νίκας τοῖς βασιλεῦσι
κατὰ βαρβάρων δωρούμενος, καὶ τὸ σὸν φυ-
λάττων, διὰ τοῦ Σταυροῦ σου πολίτευμα.

Πρὸς ἀνατολάς· Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, κατὰ
τὸ μέγα ἔλεός σου, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον
καὶ ἐλέησον.

Πρὸς βορρᾶν· Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εὐσε-
βοῦς ἡμῶν Γένους, πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας
ἐν τῷ κράτει ἡμῶν, τοῦ κατὰ ξηράν, θάλασ-
σαν καὶ ἀέρα φιλοχρίστου ἡμῶν στρατοῦ καὶ
ὑπὲρ τοῦ Κυρίου τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐπὶ πλεον
συνεργῆσαι καὶ κατευδῶσαι αὐτὸ ἐν πᾶσιν.

Πρὸς δυσμάς· Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπι-
σκόπου (δεῖνος) καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἡ-
μῶν ἀδελφότητος.

Πρὸς νότον· Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς,
εἰρήνης, υἰείας, σωτηρίας, συγχωρήσεως καὶ
ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν τῶν δούλων τοῦ Θε-
οῦ, ἐπιτρόπων, ἐνοριτῶν καὶ συνδρομητῶν
τῆς ἀγίας ἐκκλησίας ταύτης σὺν γυναιξὶ καὶ
τοῖς τέκνοις αὐτῶν.

Πρὸς ἀνατολάς· Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ πάσης ψυ-
χῆς χριστιανῶν ὀρθοδόξων, υἰείας τε καὶ σω-
τηρίας καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν.

Κοντάκιον. Ἦχος δ΄. Αὐτόμελον.

Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ Σταυρῷ ἐκουσίως, * τῇ ἐπω-
νύμῳ σου καινῇ πολιτείᾳ * τοὺς οἰκτιρμούς
σου δώρησαι, * Χριστὲ ὁ Θεός· * εὐφρανον ἐν
τῇ δυνάμει σου * τοὺς πιστοὺς βασιλεῖς ἡμῶν,
* νίκας χορηγῶν αὐτοῖς * κατὰ τῶν πολεμίων·
* τὴν συμμαχίαν ἔχοιεν τὴν σὴν, * ὄπλον εἰ-
ρήνης, * ἀήττητον τρόπαιον.

Ἦχος β΄.

Τὸν Σταυρόν σου προσκυνοῦμεν Δέσποτα,
καὶ τὴν ἀγίαν σου Ἀνάστασιν δοξάζομεν.

* * * * *